

Notulen

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	12 april 2021
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

5

10

15

20

Aanwezig: Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), mw. A. Nanninga (JA21) dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. B.L. Vink (D66), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. N.M. van der Waart (GL), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu) en dhr. B.G.P. de Wit (VVD),

Agenda

Paginanummer

25	1.	Opening en mededelingen	02
	2.	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden	03
	3a	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	13
	3b	Lijst geheimhouding PS	14
	4.	Vaststelling notulen van de vergadering van 8 maart 2021	14
30	5.	Vaststelling Strategische Statenagenda	14
	6.	Vaststelling lijst ingekomen stukken	14
	7.	Voortganglijst van moties	14
	8	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk	14
	8a.	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-15)	14
35	8b.	Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Cruquiusbrug (VD-16)	15
	8c.	Regiegroep Metropoolregio Amsterdam (MRA) 9 april 2021 (VD-17)	15
	9.	Vragenuur	15
	10.	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	17
40	15.	Indien aan de orde: stemming motie(s) Vreemd aan de orde van de dag	50
	16.	Sluiting	56

45

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**: Beste Statenleden, beste Noord-Hollanders, ik open deze online-vergadering. Welkom aan de Statenleden en leden van Gedeputeerde Staten in deze online vergadering en ook

50 welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen.

Ik verzoek alle deelnemers om de microfoons te dempen en uw mobiele telefoons uit te zetten.

Dit is een live online-vergadering. Wees u er ook van bewust dat uw achtergrond in beeld is en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden.

55 Voorafgaand aan de vergadering heeft de griffier een presentiecheck gedaan. Er is een quorum geconstateerd. In totaal nemen er nu 53 Statenleden deel aan deze online vergadering.

Een bericht van verhindering is ontvangen van de heer De Wit (VVD) en de heer Baljeu (Fractie Baljeu). De heer Heijnen (CDA) zal tussen 15.00 en 16.30 uur niet bij de vergadering aanwezig zijn.

60

Mocht u tussentijds de Statenvergadering moeten verlaten, meldt u zich dan wel af via het chatsysteem of per mail bij de griffie, zodat de stand van het aantal aanwezigen kan worden bijgehouden.

65 Het Reglement van Orde is aangevuld voor het online vergaderen. De informatie daarover treft u aan in het addendum dat bij de vergaderstukken is gepubliceerd.

Moties kunnen per e-mail worden ingediend bij de griffie, met in de cc de mede-indieners. De moties worden gepubliceerd zodra u ze officieel heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen.

70 Vandaag wordt voor het eerst digitaal gestemd. Behalve als een Statenlid vraagt om hoofdelijke stemming, dan vindt die hoofdelijke stemming online plaats. Alle aanwezige Statenleden worden in beeld gebracht. Ten overstaan van het beeld kan men voor of tegen uitspreken. Het voordeel is dat dan direct rechtsgeldig kan worden gestemd. Er hoeft niet meer met briefstemming te

75 worden gewerkt. Na de mededelingen wordt een proefstemming gehouden, om te controleren of het systeem goed werkt. Dan zullen alle regels nog worden doorgenomen met de Staten.

U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven bij welk onderwerp u wilt spreken.

Ik zal bij de besprekingsstukken, voordat ik het woord geef aan de eerste spreker de aangemelde sprekers opnoemen, zodat u dat nog kunt controleren. Het groene handje is ondertussen

80 bekend. Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering waarvoor u zich niet heeft aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel of een interruptie, drukt u op het groene handje dan kan ik u het woord geven. Het streven is om deze vergadering rond 18:00 uur af te ronden. Het kan wellicht zijn dat toch nog, na de dinerpauze, moet worden verder vergaderd.

85 **1a. Proefstemming**

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu door met de proefstemming. We gaan digitaal en online stemmen. Zij die de vergadering live volgen, kunnen na afloop van een stemming de uitslag zien. Een stemdiagram wordt toegevoegd aan het betreffende agendapunt.

90 Wanneer de stemming wordt gestart, klikt u op 'voor' of 'tegen'. Indien u zichzelf wenst te onthouden van stemming dan klikt u op 'onthouden'. Vooraf zal ik vragen of u een stemverklaring wilt afgeven, een aantekening of hoofdelijke stemming wenst. Als u zeker bent dat uw stem goed is ingevuld, klikt u op 'versturen'. Na verzending kan de stem niet meer worden hersteld. Indien ik stemmers mis, zal ik dat melden tijdens de stemming. U krijgt een minuut lang de tijd. Daarmee krijgt u voldoende gelegenheid om de procedure uit te voeren.

95 Als alle aanwezigen hebben gestemd dan geef ik aan dat ik de stemming ga sluiten. Dan lees ik de stemuitslag op. Op het moment dat we tot stemming overgaan, zal ik dat twee minuten van tevoren aankondigen, zodat mensen die niet actief woordvoerder zijn of iets dergelijks zich kunnen klaarmaken voor stemming.

100 Dan gaan we nu over tot de digitale proefstemming. Ik verzoek u naar de stemmodule te gaan. Zorg dat u bent ingelogd. Onder aan de pagina ziet u de stemming die aan de orde is.

[Schorsing 13.15 tot 13.20 uur]

105 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. We doen nogmaals een proefstemming om er zeker van te zijn dat het digitaal stemmen goed werkt.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

110 De **VOORZITTER**: Het eerder door de Partij van de Dieren aangekondigde hamerstuk wordt niet onthamerd. Dat blijft als hamerstuk op de agenda staan.

Er zijn twee actualiteiten ingediend door fractie JA21 inzake "Waterverbruik datacenters en lozing in oppervlakte water" en door fractie PvdD inzake "Brief ILT over inventarisatie Zeer

115 Zorgwekkende Stoffen Tata en recente brand".

Het is aan uw Staten om te beslissen of met het verzoek tot het houden van deze actualiteiten kan worden ingestemd.

Als eerste is aan de orde de actualiteit ingediend door fractie JA21 inzake "Waterverbruik datacenters en lozing in oppervlakte water (gewijzigde versie)".

120 De griffie had negatief geadviseerd en het Presidium heeft positief geadviseerd over deze actualiteit ingediend door de fractie JA21. Over het wel of niet houden van deze actualiteit gaan we nu digitaal stemmen.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

125 De **VOORZITTER**: De actualiteit is aangenomen met 23 stemmen voor, 26 stemmen tegen en 2 onthoudingen.

130 Ik krijg het bericht door dat onze uitzending niet meer live is. Dat betekent dat we niet verder kunnen vergaderen. Ik schors de vergadering totdat we weer live zijn. Er is een technische storing.

[Schorsing 13.28 – 13.40]

135 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik zie in NotuBiz dat 53 Statenleden zijn ingelogd. Ondanks de onthouding in de vorige stemronde is de actualiteit met meer dan een/vijfde van de stemmen aangenomen. Daarmee gaan we de actualiteit van JA21 over het waterverbruik door datacenters behandelen onder agendapunt 10.

140 Dan is nu aan de orde de stemming over de ingediende actualiteit door de fractie PvdD inzake “Brief ILT over inventarisatie Zeer Zorgwekkende Stoffen Tata en recente brand”. Het Presidium heeft positief geadviseerd over deze actualiteit ingediend door de fractie PvdD.

De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

145 De **VOORZITTER**: De heer Van der Maas (VVD) heeft niet gestemd. De actualiteit is met 23 stemmen voor en 29 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd D66, GL, PvdA en VVD. Deze actualiteit zal ook bij agendapunt 10 worden behandeld.
De spreektijd voor de actualiteiten wordt berekend op maximaal een uur en verdeeld over het
150 aantal sprekers en Gedeputeerde Staten.

Er zijn mondelinge vragen ingediend door de fractie van JA21 inzake het afschaffen van de zeshonderd-meternorm binnen de Metropoolregio Amsterdam. Die vragen komen bij het vragenuur aan het eind van de vergadering aan de orde.

155 Dan gaan we over tot de Moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Een aantal Statenleden gaat een motie VOD indienen.

160 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Net als wij zitten jongeren al meer dan een jaar thuis. We hebben nu extra geld vrijgemaakt voor sponsorgeld. Vorig hebben wij een gesprek gehad met jongeren, om te onderzoeken waaraan zij behoefte hebben. Ze mogen niet naar school. Ze zijn hun bijbaantje kwijt. De PvdA Noord-Holland heeft een stagiair. Ook hem heb ik gevraagd wat hij mist. Net als de stagiair, missen de meeste jongeren het samenkomen. De hoop is dat, nadat iedereen gevaccineerd is, alles weer snel open kan. Eigenlijk worden kramen gemist waar men
165 stageplekken kan vinden, waar men elkaar kan ontmoeten. Een festivalterrein dat enerzijds een Noord-Hollands karakter heeft en waarmee de regionale economie kan worden bevorderd, door horecakramen en andere kramen te plaatsen van Noord-Hollandse winkeliers en horeca en anderzijds het samenkomen faciliteert.

170 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 30A/12-04-21:**
Betrek jongeren bij het organiseren van evenementen en festivals in Noord-Holland

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 12 april 2021,

Constaterende dat:

- 175 - *De provincie voor 2021 € 400.000 extra beschikbaar heeft gesteld om bovenregionale culturele en sportieve evenementen te sponsoren;*
- *Er voor deze evenementen een grote aandacht is voor jongeren;*
- *Jongeren studievertraging oplopen door het minimale aanbod aan stages en moeite hebben met het onderhouden van sociale contacten door de coronacrisis;*
180 - *De provincie een taak heeft om een verbinding te maken met de arbeidsmarkt en onderwijs;*
- *Festivals de regionale cohesie kunnen bevorderen, die door de sterk verminderde hoeveelheid 'daguitjes' heeft geleden onder de corona-crisis;*
- *Jongeren zelf het beste kunnen omschrijven waar zij behoefte aan hebben;*
- *Festivals de regionale economie kunnen stimuleren;*

185

Overwegende dat:

- *De Provincie Noord-Holland diverse culturele en sportieve evenementen ondersteunt;*
- *De Provincie Noord-Holland met het nieuwe evenementenbeleid wil inzetten op meer in gesprek met de inwoners in plaats van zenden;*
190 - *Het meedenken en meewerken bij het organiseren van een festival of evenement voor jongeren bijdraagt aan talenten die nodig zijn voor de arbeidsmarkt;*
- *Regionale cohesie belangrijk is.*

195 *Verzoekt het college:*

Om bij de toekenning van het extra sponsorgeld rekening te houden met aanvragen van organisaties die met en voor jongeren een evenement met een Noord-Hollands karakter organiseren.

200 *En gaan over tot de orde van de dag. PvdA Noord-Holland*

De **VOORZITTER**: De motie maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan de heer Van den Berg van JA21.

205 De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Niet voor niets heeft JA21 het recent verschenen rapport over dwangarbeid aan de orde gesteld. Het rapport bevat ontluisterende conclusies. De zonnepanelen die in Nederland worden aangelegd, zijn mogelijk geproduceerd door middel van slaven. Hier kunnen we niet voor weggijken. Geruststellend is wel dat er een Statenbrede meerderheid is voor deze motie. Het is een mooi, duidelijk en krachtig signaal, dat dit per direct in alle productieketens moet stoppen. Daarnaast geeft het een duidelijke opdracht aan Gedeputeerde
210 Staten om dit daadwerkelijk te voorkomen via het Inkoopbeleid.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 31/12-04-21:

Voorkom dwangarbeid productieketens duurzame energie

215 *Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter behandeling 'Motie vreemd aan de orde van de dag'.*

Constateerende dat:

- 220 - *Na onderzoek van Horizon Advisory blijkt dat in de Chinese grondstoffenindustrie voor zonnepanelen sprake is van wijdverbreide dwangarbeid door Oeigoeren;*
- *Nagenoeg alle grote Chinese zonnepaneel-fabrikanten contracten hebben met verdachte grondstofleveranciers.*

Overwegende dat:

- 225 - *Er ook in Noord-Holland mogelijk zonneparken worden of zijn aangelegd met 'foute' zonnepanelen van de betreffende fabrikanten;*
- *Er tot nu toe geen toezicht is op de herkomst van de zonnepanelen waarmee de door de overheid gesubsidieerde zonneparken gebouwd worden;*
- 230 - *De provincie Noord-Holland in haar binnenkort vast te stellen Inkoopbeleid (besproken in EFB op 22 maart) ook aandacht heeft voor "Ethisch Inkopen", waarin o.a. gesproken wordt over het "vragen aan leveranciers om inzicht te geven in de manier waarop risico's op gebied van mensenrechten in de productieketen worden beheerst";*
- *Dwangarbeid in alle productieketens voorkomen moet worden.*

235 *Van mening dat:*

- *We niet mogen weggijken van de onderdrukking, dwangarbeid en genocide op de Oeigoerse moslimminderheid.*

Spreekt uit:

- 240 - *Het volstrekt onacceptabel te vinden als ten behoeve van de opwek van duurzame energie in Noord-Holland op enigerlei sprake is van dwangarbeid.*

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- 245 - *In overleg met andere provincies en het Rijk te onderzoeken op welke manier eisen gesteld kunnen worden aan de partijen die duurzame energieprojecten in Noord-Holland realiseren om dwangarbeid in productieketens te voorkomen, bijvoorbeeld door de manieren die genoemd worden in het Inkoopbeleid;*
- *Voor duurzame energieprojecten waarbij de provincie opdrachtgever is maximale inspanning te leveren om dwangarbeid in de productieketen te voorkomen;*
- 250 - *De Staten voor de zomer te informeren over de voortgang;*

En gaan over tot de orde van de dag.

JA21, ChristenUnie, GroenLinks, DENK, SP, CDA, PvdA, VVD, D66 en 50PLUS/PvdO

255 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan geef ik het woord aan mevrouw Bezaan van de PVV.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Wij hebben een motie VOD inzake een namenmonument in Zandvoort. Gezien het feit dat de Dodenherdenking op 4 mei met rasse schreden nadert wil de PVV samen met de fractie 50PLUS/PvdO aandacht vragen voor de volgende kwestie. In de Tweede Wereldoorlog zijn van de 550 Joodse inwoners van Zandvoort en Bentveld er meer dan 300 op beestachtige wijze door de Nazi's vermoord. Deze mensen hebben geen eigen graf en omdat het oude monumentje, in de volksmond spottend vanwege de afmeting 'het Ziggo kastje' genoemd geen recht doet aan wat er met de Joodse gemeenschap in Zandvoort is gebeurd, is de Stichting Joods Monument Zandvoort al jaren bezig om een namenmonument te realiseren. Op dat monument zullen de namen van alle driehonderd vermoorde Joodse inwoners worden vermeld. Zolang je naam genoemd wordt, word je niet vergeten. Dat hoort bij de traditie van het Jodendom. De onthulling van monument zou moeten plaatsvinden op 4 mei aanstaande. Via diverse sponsors en de gemeente Zandvoort is meer dan 70.000 euro opgehaald. Door de lange voorbereidingstijd en gestegen prijzen is er helaas een tekort van 10.000 euro. De stichting heeft de Staten daarom een brandbrief gestuurd, die op de C-agenda van de eerstvolgende commissie Economie Financiën en Bestuur staat. Vanwege de tijdsdruk wil de PVV niet wachten tot 22 april en de Statenvergadering van 17 mei aanstaande. De coronacrisis bemoeilijkt het voor de stichting om bedrijven te vinden, die een sponsorbijdrage kunnen leveren. Omdat de Provincie Noord-Holland verleden jaar een bedrag heeft geschonken aan de stichting in het kader van 75 jaar vrijheid zou onze fractie graag zien dat het college de stichting probeert te helpen. Dat zou kunnen door te kijken naar nog niet juridisch vastliggende gelden in het huidige provinciaal cultuurbeleid, of door samen met de stichting te kijken naar mogelijkheden hoe het provinciale netwerk en communicatiekanalen gebruikt kunnen worden om de stichting te ondersteunen, mocht er onverhoopt geen financiële ruimte zijn binnen het provinciaal cultuurbeleid.

280

Motie Vreemd aan de orde van de dag 32/12-04-21:

Provinciale ondersteuning Namenmonument Stichting Joods Monument Zandvoort
Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021

285 *Constateerende dat:*

- *Stichting Joods Monument Zandvoort een nieuw Namenmonument wil realiseren ter nagedachtenis aan de ruim 300 Joodse inwoners van Zandvoort en Bentveld die vermoord zijn door de Nazi's en geen eigen graf hebben;*
- *Er via diverse sponsors en de gemeente Zandvoort meer dan 70.000 euro is opgehaald (de gemeentelijke bijdrage was 30.000 euro), maar er momenteel nog een tekort is van 10.000 euro door de lange voorbereidingstijd en gestegen prijzen;*
- *Het door de coronacrisis op dit moment moeilijk is om bedrijven te vinden die een sponsorbijdrage kunnen leveren;*
- *De provincie Noord-Holland de Stichting in 2020 een bedrag heeft geschonken in het kader van "75 jaar vrijheid".*

295

Overwegende dat:

- 300 - *Het nieuwe Namenmonument van grote waarde is, aangezien het oude monument in onvoldoende mate recht deed aan wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd met betrekking tot de Joodse gemeenschap in de gemeente Zandvoort.*

Roept het College op om:

- 305 - *Zo snel mogelijk te onderzoeken binnen het huidige provinciale cultuurbeleid (incl. reserves) waar eventueel financiële ruimte ligt om de Stichting (deels) tegemoet te kunnen komen inzake het tekort van 10.000 euro;*
- *Als er geen financiële ruimte ligt in het huidige provinciale cultuurbeleid, te kijken naar mogelijkheden hoe het provinciale netwerk en communicatiekanalen gebruikt kunnen worden om de Stichting te ondersteunen het benodigde bedrag bij elkaar te krijgen.*

310 *En gaan over tot de orde van de dag. PVV Noord-Holland en 50PLUS/PvdO*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan Statenlid Kostić van de PvdD,

315 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): We zijn heel blij dat duurzaamheid en ethische aspecten, zoals dierenwelzijn, belangrijke pijlers zijn voor het nieuwe inkoopbeleid van de Provincie. De PvdD heeft daaraan samen met de CU hard gewerkt. Dank daarvoor aan Gedeputeerde Staten en met name gedeputeerde Pels. De Provincie besteedt 350 miljoen euro aan inkopen en kan daarmee een flinke en positieve bijdrage leveren aan de gezondheid van onze planeet, mensen en andere

320 dieren. We zien dat partijen van links tot rechts en daarbuiten ethisch inkopen belangrijk vinden. Dat zien we terug in de motie die zojuist is ingediend door onder andere JA21, waarin zorg wordt geuit over mensenrechtenschendingen bij de productie van zonnepanelen. De PvdD is blij om te horen dat ook JA21 zich daarover druk maakt. We nemen aan dat die lijn wordt doorgetrokken als het gaat om andere onderwerpen, zoals fossiele brandstof. Kortom, ethisch inkopen vinden

325 we allemaal heel belangrijk. Het thema Ethisch inkopen is nu juist het thema dat het minst uitgewerkt is en het minst concreet is. Meerdere partijen hebben hier in de commissie op gewezen.

We hebben goed geluisterd naar de gedeputeerde in de commissie. We begrijpen dat het hier gaat om uitgangspunten en dat er nog veel te leren valt. De gedeputeerde heeft aangegeven dat

330 er niet een gestandaardiseerde meetlat is waarlangs bedrijven gelegd kunnen worden. Dit idee werd opgeworpen om er eens samen met provincies naar te kijken om helderheid in te krijgen. Met deze motie willen we die handschoen graag oppakken. Aan Gedeputeerde Staten willen we een concrete opdracht geven, maar ook aan de andere Statenleden expliciet het verzoek deze versie van de motie met een frisse blik door te nemen. De tekst is aangepast ten opzichte van de

335 eerdere versie. De motie wordt ingediend samen met de collega's van CU, 50PLUS/PvdO en DENK.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 33/12-04-21:

Scherper ethisch verantwoord Inkoopbeleid

- 340 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, ter behandeling van de Motie Vreemd aan de Orde van de Dag inzake provinciaal Inkoopbeleid; overwegende dat:*
- *de maatschappij anno 2021 vraagt om een overheid die het goede voorbeeld geeft, ook wat betreft inkoopbeleid;*
 - *de provincie Noord-Holland jaarlijks ruim 350 miljoen euro besteedt aan inkoop en met dit*
 - 345 *veel impact heeft;*
 - *GS een nieuw Inkoopbeleid heeft opgesteld;*
 - *in de commissie veel partijen hebben aangegeven dat de criteria, doelstellingen en uitvoering niet concreet genoeg zijn als het gaat om ethisch inkopen;*
 - *GS in laatste commissievergadering heeft aangegeven dat er voor de ethische aspecten niet*
 - 350 *een gestandaardiseerde meetlat is waarlangs we bedrijven kunnen leggen en dat dat wellicht met andere overheden besproken kan worden;*
 - *het van maatschappelijk belang is de ethische ambities en criteria zo snel mogelijk concreter te maken;*

- 355 *gehoord de discussie, verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:*
- *om de doelstellingen, criteria en uitvoering van het Inkoopbeleid als het gaat om ethische aspecten (daar waar mogelijk) zo snel mogelijk verder uit te werken (eventueel in overleg met andere overheden);*
 - *daarover bij PS te rapporteren;*
- 360 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS/PvdO Noord-Holland, DENK Noord-Holland

De **VOORZITTER**: De gewijzigde motie maakt nu onderdeel uit van de beraadslagingen. Het woord is aan de heer Dulfer.

- 365
- De heer **DULFER** (GL): GL heeft al eerder vragen gesteld over de voortgang rond de huisvesting statushouder, als onderdeel van de essentie voor inburgering. Provincie Noord-Holland is daarvoor toezichthouder. Uit de beantwoording van de Provincie blijkt dat de gemeente Amsterdam de achterstanden voor een groot deel ingelopen heeft. Bij andere gemeenten in
- 370 Noord-Holland zijn de problemen nog zeer groot. We zien dat de taakstelling vanuit het Kabinet voor 2021 weer aanzienlijk hoger ligt dan die van 2020. Toen al bestonden er al grote achterstanden. De gemeenten staan voor een zware maar belangrijke taak. Beperkte huisvesting van statushouders, die daar recht op hebben, belemmert de doorstroom in de azc's en de inburgering van vreemdelingen. Voor deze statushouders, maar ook voor de bewoners in de
- 375 gemeenten en bedrijven die talentvol personeel zoeken is dit schadelijk. Provincie Noord-Holland kan, als toezichthouder op de uitvoering van de taakstelling door gemeenten, een stimulerende rol spelen. Daarom dient GL samen met de fracties van de CU, DENK, PvdA en PvdD hierover een motie Vreemd aan de Orde in.

- 380 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 34/12-04-21:**
Huisvesting statushouders essentieel voor inburgering
Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 12 april 2021,

Constateren dat:

- 385 - De huisvesting van statushouders bij Noord-Hollandse gemeenten zorgelijk is en blijft en er grote achterstanden bestaan bij de toewijzing;
- Staatssecretaris Broekers-Knol van Justitie en Veiligheid op 29 maart jl. bekend maakte dat de Nederlandse gemeenten in de tweede helft van dit jaar voor 11.000 statushouders een woonruimte moeten vinden;
- 390 - De taakstelling voor 2021 aanzienlijk hoger ligt dan die van 2020 en ook toen al achterstanden bestonden;
- Dit gemeenten voor een zware maar belangrijke taak plaatst.

Overwegen dat:

- 395 - De lange wachttijden voor een woning de inburgering van vluchtelingen met een verblijfsstatus ernstig vertragen;
- De provincie Noord-Holland als toezichthouder op de uitvoering van de taakstelling door gemeenten een stimulerende rol kan spelen;

Zijn van mening dat:

- 400 - Het in het belang is van zowel de statushouders die als nieuwkomers in een Noord-Hollandse gemeente komen als van de bestaande inwoners dat inburgering zo snel mogelijk begint;
- Dat het hebben van een woning in de gemeente essentieel is voor de inburgering in de gemeente en het opbouwen van een sociaal en economisch netwerk;

405 Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

1. Met het Rijk in overleg te treden over een realistische aanpak die het behalen van de taakstelling mogelijk maakt;
2. Het Rijk te vragen instrumenten te ontwikkelen om het aanbieden van woningen aan statushouders te versnellen;
- 410 3. Proactief invulling te blijven geven aan de toezichthoudende rol en de beschikbare instrumenten van de voor dit doel ontwikkelde 'escalatieladder' actief in te zetten;
4. Verslag te doen aan Provinciale Staten over de gedane inspanningen en de resultaten.

415 En gaan over tot de orde van de dag. GroenLinks, PvdD, DENK, CU, PvdA en SP

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan mevrouw Van Andel.

420 Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Er worden majeure wijzigingen voorgesteld in de concept-Omgevingsverordening 2.0, die onlangs bij ons is binnengekomen, bijvoorbeeld over windmolens. Hierover is geen openbaar debat gevoerd. Natuurlijk is er gesproken over het aanpassen van de Omgevingsverordening als de RES'en er eenmaal zouden zijn. Ze zijn nog niet vastgesteld en er is nog niet besproken op welke manier die moet gebeuren. Dat er RES-
425 zoekgebieden zijn, wil niet zeggen dat we als provincies geen kader meer kunnen meegeven over hoogte, pleinopstellingen enzovoorts. We zien e-mail van verontruste inwoners, die windmolens

dicht bij hun huis vrezende en ook worsteling bij gemeenten dat er juist op dit punt behoefte is aan duidelijke kaders en regels vanuit de Provincie. Gedeputeerde Staten doen nu eenzijdig een voorstel om de RES-zoekgebieden helemaal leidend te maken en alle regels daarover windmolens weg te halen. Zonder dit aan Provinciale Staten voor te leggen, hebben zij zich kennelijk weten te vergewissen van de steun van alle coalitiepartijen en is een discussie in de Staten daarom
430 misschien niet meer nodig. Volgende week maandag gaan we in de commissie Ruimte Wonen en Klimaat, puur voor de vorm, hierover praten, als een B-stuk, een babbelstuk. Ik vind dit oude politiek en ook de oude bestuurscultuur waar we toch juist vanaf wilden. Dit gaat al veel langer niet goed. Het is toch merkwaardig dat, zonder dat de majeure wijziging met betrekking tot de
435 RES erin staat, we daags voor dat voor onze belangrijkste verordening de zienswijzeprocedure ingaat, nog even voor de vorm over dit stuk kunnen praten, waarbij input alleen wordt meegenomen voor de definitieve versie? Als Provinciale Staten pas bij de definitieve vaststelling met veranderingen komen, bijvoorbeeld dat we toch regels voor windmolens willen de RES-zoekgebieden, dan zijn we ongetwijfeld weer te laat om een dergelijke wijziging te kunnen doen.
440 De verordening heeft dan niet met deze maatregelen ter zienswijze gelegen. Op deze manier worden Provinciale Staten buiten spel gezet. Dat vinden we kwalijk. Daarom dient het CDA, samen met FvD en JA21 een motie in.

Motie Vreemd aan de orde van de dag 35/12-04-21:

445 *Provinciale Staten, in vergadering op 12 april 2021, inzake een motie vreemd aan de orde van de dag, over de concept omgevingsverordening 2.0;*

Constateerend dat:

- *De RES 1.0 Noord-Holland Noord en RES 1.0 Noord-Holland Zuid nog niet zijn vastgesteld;*
- 450 - *In de concept omgevingsverordening 2.0 wordt gesteld dat de RES'en leidend zijn voor windenergie op land;*
- *De concept omgevingsverordening 2.0 op maandag 19 april wordt besproken als B-stuk in de commissie RWK;*
- *De concept omgevingsverordening 2.0 op maandag 26 april ter zienswijze wordt gelegd;*
- 455 - *De opmerkingen/suggesties van Statenleden niet in het stuk verwerkt zullen worden, maar deze input 'wordt meegenomen in de definitieve versie';*

Overwegende dat:

- *Er geen openbare discussie heeft plaatsgevonden over de wenselijkheid van het volledig
460 vrijgeven van regels omtrent windenergie in de zoekgebieden en die zoekgebieden bovendien nog niet zijn vastgesteld;*
- *De concept omgevingsverordening 2.0 nu alleen namens GS ter inzage wordt gelegd;*
- *Er weliswaar participatie over zoekgebieden heeft plaatsgevonden, maar dat er nog geen participatie over concrete projecten in de zoekgebieden heeft plaatsgevonden;*
- 465 - *Het niet de bedoeling van zoekgebieden is dat deze volledig vol komen te staan met windmolens en het dus van belang is dat er regels zijn waar inwoners en gemeenten zich aan vast kunnen houden in het precaire proces van het plaatsen van windmolens;*

- *Bovenwettelijke regels van de provincie over windenergie voor veel gemeenten en inwoners als houvast fungeren over wat redelijk is, in processen die vaak erg gevoelig liggen;*
- 470 - *Er uit recente ervaringen is gebleken dat inwoners behoefte hebben aan duidelijke regels over bijvoorbeeld afstanden, hoogtes en aantallen windturbines;*
- *Dat er gebieden ontstaan waar wel provinciale regels gelden en waar geen provinciale regels gelden, in een RES-proces dat veel vraagtekens kent over de vorm van participatie;*
- 475 - *Majeure wijzigingen aan het einde van het proces lastig zijn, omdat de verordening dan niet met deze wijziging ter zienswijze heeft gelegen - op deze manier PS buiten spel komen te staan;*

Spreken uit

- 480 - *De concept omgevingsverordening 2.0 te agenderen voor de Statenvergadering van 17 mei om Provinciale Staten gelegenheid te geven amendementen en moties in te dienen en deze ter bespreking en ter stemming te laten komen, met als doel gezamenlijk te bepalen welke conceptverordening aan de inwoners van Noord-Holland wordt voorgelegd.*

En gaan over tot de orde van de dag. CDA, JA21 en FvD

485

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan mevrouw Van Soest.

490 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De vorige keer hebben we de moties ingetrokken, omdat we het wat duidelijker zouden willen stellen waarom we graag wind- en geluidsschermen willen benutten voor zonnepanelen. In de gemeente Amsterdam is deze motie raadsbreed aangenomen. De motie is niet uitvoerbaar omdat de Provincie over de geluidsschermen gaat. Vandaar wil ik vandaag deze motie alsnog indienen.

495 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 36/12-04-21:**

Wind- en geluidsschermen benutten voor zonnepanelen
Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 12 april 2021;

Constateerende, dat:

- 500 - *Duurzaamheid voor iedereen hoog op de agenda staat;*
- *Er in Noord-Holland een grote hoeveelheid wind- en geluidsschermen staat;*

Van mening, dat:

- 505 - *Het plaatsen van zonnepanelen op wind- en geluidsschermen geen effecten heeft op de leefbaarheid van de burgers.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- *De mogelijkheden te onderzoeken om in de provincie Noord-Holland, zonnepanelen te plaatsen in plaats van- of op de bestaande wind- en/of geluidsschermen;*
- 510 - *Provinciale Staten over de uitkomsten te informeren.*

En gaan over tot de orde van de dag. 50PLUS / Partij van de Ouderen

515 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan dienen we nog een tweede motie in. Om meer draagvlak te creëren voor de RES willen we graag de bewoners laten meegenieten van de voordelen en niet dat zij voor alle kosten gaan opdraaien. De inwoners van Noord-Holland moeten in alle opzichten beter worden van de energietransitie. Het plaatsen van zonnepanelen mag geen effect hebben op de leefbaarheid. Het moet financieel voordeel opleveren in de vorm van een lagere energierekening. Dit voordeel moet rechtstreeks bij de burgers terecht komen.

520 **Motie Vreemd aan de orde van de dag 37/12-04-21:**

Benut daken voor zonnepanelen

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 12 april 2021;

525 *Constaterende, dat:*

- *Duurzaamheid voor iedereen hoog op de agenda staat;*

Van mening, dat:

- *De inwoners van Noord-Holland in alle opzichten beter moeten worden van de energietransitie;*
 - *Het plaatsen van zonnepanelen op daken geen effecten heeft op de leefbaarheid en het financiële voordeel in de vorm van een lagere energierekening rechtstreeks bij de burgers terecht komt.*
- 530

535 *Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:*

- *Te onderzoeken hoe de beschikbare middelen voor de energietransitie benut kunnen worden om bewoners zonnepanelen op hun daken te geven;*
- *Provinciale Staten over de uitkomsten te informeren.*

540 *En gaan over tot de orde van de dag. 50PLUS / Partij van de Ouderen*

De **VOORZITTER**: De beide moties Vreemd aan de Orde van de Dag maken onderdeel uit van de beraadslagingen.

545 De stemming over deze moties zal aan het eind van de vergadering plaatsvinden. Wenst iemand nog het woord over deze gewijzigde agenda? Zo niet, dan is hiermee de agenda conform het voorstel van het Presidium vastgesteld.

550 **3a. Bekrachtiging besluit Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**

De **VOORZITTER**: Er zijn geen stukken ter bekrachtiging binnengekomen.

3b. Lijst geheimhouding Provinciale Staten

555

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand het woord over deze lijst? Zo niet, dan stel ik voor deze lijst ter kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen van de vergadering van 8 maart 2021

560

De **VOORZITTER**: Op pagina 69 van de notulen, in de bijdrage van gedeputeerde Stigter, is het woord 'niet' toegevoegd. Dit was per abuis weggefallen. In de gepubliceerde notulen is dit gearceerd weergegeven.

565 Verlangt iemand nog het woord over de notulen van 8 maart? Zo niet, dan zijn de notulen met de toevoeging van het woord 'niet' vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

570 De **VOORZITTER**: Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Daarmee is de Strategische Statenagenda vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

575 De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen over deze lijst. Verlangt iemand hierover het woord? Dat is ook niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het Presidium besloten.

7. Voortganglijst van moties

580 De **VOORZITTER**: Ook over de voortganglijst van de moties heeft de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand daarover nog het woord te voeren? Zo niet, dan stel ik voor de lijst vast te stellen.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

585

De **VOORZITTER**: Het Presidium adviseert om in te stemmen met de hierna onder 8a tot en met 8c te noemen voordrachten en deze als hamerstuk te behandelen. Verlangt iemand hoofdelijke stemming of een stemverklaring?

8a. Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (Voordracht 15-2021)

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest wenst een stemverklaring af te leggen.

595 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): De fractie van 50PLUS/PvdO wordt geacht tegen voordracht 15 te hebben gestemd, omdat ze vindt dat er te veel bij de gemeenten komt te liggen. De fractie heeft daarbij het idee dat de slager zijn eigen vlees keurt. Dat keurt de fractie af.

600 **8b. Vaststelling Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Cruquiusbrug (Voordracht 16-2021)**

8c. Regiegroep Metropoolregio Amsterdam (MRA) (Voordracht 17-2021)

605 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik wil graag een stemverklaring afleggen bij voordracht 17. De PVV kan zich niet vinden in het uitgangspunt om de samenwerking te intensiveren en heeft moeite met de grote uitgaven in 2020 inzake de circulaire economie en energietransitie. Onze fractie had andere keuzes gemaakt en zou graag een pas op de plaats willen zien. Daarom stemt de PVV tegen de voordracht.

610 Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ook de fractie van 50PLUS/PvdO wordt geacht tegen voordracht 17 gestemd te hebben.

De **VOORZITTER**: Met inachtneming van de stemverklaringen zijn de punten 8a tot en met 8c en daarmee de voordrachten 15 tot en met 17 aangenomen.

615

9. Vragenuur

De **VOORZITTER**: Er zijn conform het Reglement van Orde, artikel 46, geen interrupties toegestaan. Er kunnen geen moties worden ingediend.

620 Er is een mondelinge vraag ingediend door de fractie van JA21 inzake het afschaffen van de 600-meternorm binnen de Metropoolregio Amsterdam.

625 De heer **VAN DEN BERG** (JA21): 'Van Doornick manipuleert'. Dat kopt de Telegraaf op 26 maart 2021. Het ging, zoals u waarschijnlijk allemaal heeft meegekregen over het draagvlakonderzoek windturbines, dat door de betreffende Amsterdamse GroenLinks-wethouder vroegtijdig was gepubliceerd, om invloed uit te oefenen op een stemming hier in de Provinciale Staten van Noord-Holland en dan specifiek de stemming die betrekking had op het opheffen van de 600-meternorm in de Metropoolregio Amsterdam. Een bijzonder onwenselijke situatie naar de mening van JA21. Daarom hebben we de volgende vragen aan Gedeputeerde Staten.

630 Wat vindt het college van het feit dat Amsterdam invloed heeft geprobeerd uit te oefenen op de stemming over de stemming in Provinciale Staten over het afschaffen van de 600-meternorm binnen de MRA? Wat vindt het college van de inhoud van het onderzoek? Is het college het met JA21 eens dat dit draagvlakonderzoek nooit op deze manier naar buiten had mogen worden gebracht en dat het des te kwalijker is dat op basis van rammelende data een stemming in Provinciale Staten is beïnvloed? Is er door leden van het college of ambtenaren van de provincie contact geweest met het college van Amsterdam of ambtenaren van de betreffende gemeenten over het betreffende onderzoek of persbericht? Indien ja, wat is er toen besproken?

635

640 De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan gedeputeerde Stigter voor het beantwoorden van de vragen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Voor de helderheid: dit coalitieakkoord spreekt uit dat er voor het MRA-gebied sprake is van een 'ja, mits-regime'. Onder een aantal voorwaarden wordt ruimte gezien voor duurzame energieprojecten. In die zin kan er ook nooit een misverstand over zijn geweest.

645 Bij de behandeling van de Omgevingsverordening is ook besproken dat we die ruimte geven onder een aantal voorwaarden. Een van die voorwaarden, uitgewerkt in de omgevingsregeling, betreft dat er sprake moet zijn van een participatiedocument. Dat is de noodzakelijke voorwaarde hierbij ten aanzien van het ruimte geven voor duurzame energieprojecten in het MRA-gebied. In die zin zien wij geen enkele relatie en hebben wij ook geen enkele moeite met het onderzoek dat

650 Amsterdam heeft uitgevoerd, ten aanzien van participatie en draagvlak. Sterker nog, we denken dat een draagvlakonderzoek, als een vorm waarin je dat kunt doen, een goede manier kan zijn om uit te werken hoe de inwoners van Amsterdam, of welke gemeente dan ook, aankijken tegen dit vraagstuk. We hebben geen enkele moeite met een vorm van draagvlakonderzoek. Het heeft ook op geen enkele manier geleid, -en zo is het onderzoek ook niet bedoeld-, tot beïnvloeding

655 van de besprekingen in de Staten. Mocht dat wel gebeurd zijn, er zijn sowieso verschillende opvattingen, ook buiten de Staten, die regelmatig worden geuit, om besprekingen op een bepaalde manier te beïnvloeden. Dat staat los van dit document. Daar is het document niet voor bedoeld.

660 De heer **VAN DEN BERG** (JA21): Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat participatietrajecten ansich goed zijn. Daar zijn wij het zeker mee eens. Het moet zelfs een voorwaarde zijn voordat dit soort zaken wordt aangepast en zeker een verordening als deze met de 600-meternorm. Kunt u nu met droge ogen beweren dat u vindt dat dit een goed onderzoek was? Ik zie er allerlei gebreken aan. Vanuit ambtenaren is gepusht om dit onderzoek op de dag van de stemming naar

665 buiten te brengen, dus om Provinciale Staten te beïnvloeden. Vindt u dat wenselijk, of vindt u dat ook niet oké, net zoals wij dat niet oké vinden?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik hoor de heer Stigter zeggen over de participatie, dat die voldoende is geweest. Ik kan me herinneren en ik kan de gedeputeerde de notulen laten zien, dat

670 hij destijds in de vergadering tegen mij heeft gezegd dat de participatie nogal te wensen overliet. Door bewoners is een WOB-verzoek ingediend. In een e-mail wordt aangegeven dat de informatie openbaar gemaakt kan worden. Is dat eventueel mogelijk?

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): We stelden schriftelijke vragen over dit onderwerp. Deze

675 mondelinge vragen lopen daar nu tussendoor. We zien uit naar de beantwoording van die vragen. Een van de belangrijkste vragen daarin is of de gedeputeerde het met ons eens is dat een draagvlakonderzoek, zoals deze is gehouden in Amsterdam, eigenlijk van generlei waarde is omdat het niet gaat over specifieke projecten waar afstanden of hoogtes van windmolens aan de orde zijn. We moeten daar heel erg voorzichtig mee zijn. Dat is een oproep en tegelijkertijd een

680 vraag aan de gedeputeerde.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik wil de gedeputeerde het volgende vragen. Wat doen deze misstanden en de negatieve media aandacht met het draagvlak voor de RES in Noord-Holland?

685 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik ben niet van mening dat ik ooit in een Staten- of commissievergadering heb gezegd, dat ik vind dat het participatietraject in Amsterdam te wensen overlaat. Dat vond ik niet, dat vind ik niet en ik kan me niet voorstellen dat ik dat gezegd heb. Als ik het formeel maak ten aanzien van wat we hebben opgenomen in onze Omgevingsverordening/omgevingsregeling en wat de rol van de Provincie daarbij is, dan hebben
690 we aangegeven dat de gemeente aan de lat staat om te bepalen of er draagvlak is. Via de gemeenteraad geeft een gemeente aan of het wenselijk is om een plan tot uitvoering te brengen. Dat doen we omdat de gemeente juist dicht bij haar inwoners staat. Juist een gemeente kan aangeven waar wel of waar geen draagvlak voor is. In de verordening staat aangegeven dat wij geen inhoudelijk oordeel vellen over dat participatietraject. Dat is uiteraard aan de gemeenten.
695 We vragen wel om het participatiedocument bij te voegen om daarmee aan te horen wat ze op dat punt hebben gedaan. Formeel hebben we geen opvatting over het participatietraject, of -document, zoals Amsterdam dat heeft bijgevoegd. Draagvlakonderzoeken zijn er in verschillende soorten en maten. In antwoord op de vraag van mevrouw Van Andel kan een draagvlakonderzoek in de basis een belangrijk instrument zijn om te bepalen of er draagvlak is voor een concreet
700 project, of voordat je bij dat concrete project bent over zoekgebieden, zoals dat in Amsterdam is gebeurd. Daar moet je in algemene zin zorgvuldig mee omgaan. Wat betreft de berichtgeving over wat er in Amsterdam is gebeurd, dat helpt het RES-proces natuurlijk niet. De discussie over wel of geen draagvlak, waarbij gezondheid en dergelijke aan de orde worden gesteld, -dat is de discussie die in Amsterdam speelde-, zag men ook terug in
705 andere gebieden in Noord-Holland en ook in de rest van Nederland. In die zin helpt dat niet. Het is een taak vanuit de overheden om inwoners van goede informatie te voorzien, zodat het debat in de verschillende volksvertegenwoordigingsorganen goed gevoerd kan worden.

De **VOORZITTER**: De spreektijd van de gedeputeerde is op. Daarmee komt er een einde aan het vragenuur. Ik moet mevrouw Van Soest teleurstellen dat er geen derde termijn is in deze ronde.
710

10. Actualiteiten

De **VOORZITTER**: Als eerste is aan de orde de actualiteit die door de fractie van JA21 is ingediend. Het gaat over het waterverbruik datacenters en het lozen op oppervlaktewater.
715

De heer **MANTEL** (JA21): De fractie van JA21 heeft dit spoeddebat aangevraagd om een viertal redenen. Er zijn grote zorgen over de beschikbaarheid van voldoende drinkwater in onze provincie. De zomer staat voor de deur en het is daarom actueel. De mogelijke vervuiling van oppervlaktewater en bodem door het gebruik van chemicaliën in het koelwater van datacenters.
720 De rol van de provincie ten opzichte van het uitvoeren van een Milieu Effect Rapportage. De naar de mening van JA21 late informatievoorziening van Gedeputeerde Staten naar Provinciale Staten. Wij zijn niet principieel tegen de komst van datacenters, ook niet in onze provincie. We maken er

725 allemaal gebruik van en onze maatschappij digitaliseert in een hoog tempo. We constateren wel dat een rode loper wordt uitgelegd voor datacenters en dat daarbij in onvoldoende mate de vraag wordt gesteld of de balans tussen lasten en lusten aanwezig is. Wat onze fractie betreft is hier geen sprake van. Sinds enkele jaren komen er steeds weer nieuwe schokkende rapporten naar buiten over de datacenters. Tegelijkertijd zien we dat de 'datacenter-trein' op volle snelheid doordendert en zijn sporen achterlaat in onze provincie. Kunnen we de gevolgen van de bouw van datacenters nog overzien? Dat is wat ons betreft de vraag die centraal staat.

730 In het Green IT-rapport dat wij gekregen hebben, is de rol van datacenters en drinkwatergebruik niet geheel volledig, maar het geeft ons voldoende inzicht om ons zorgen te maken. Een kleine optelsom leert ons dat ondanks dat niet alle gegevens actueel zijn en er maar liefst zeven nieuwe datacenters op de rol staan, de datacenters bij elkaar circa 228 miljoen liter water verbruiken. Ter vergelijking: Een tweepersoons huishouden verbruikt ongeveer 99.000 liter water per jaar. De fractie van JA21 is van mening dat de beschikbaarheid van drinkwater een essentiële levensbehoefte is.

We dienen daarom de volgende motie in.

740 **Motie 38/12-04-21:**

Geen drinkwatertekort door datacenters

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit waterverbruik datacenters en lozing in oppervlaktewater'.

745

Concluderende dat:

- *Er uit onderzoek dat in opdracht van de provincie Noord-Holland is uitgevoerd blijkt dat de drinkwatervoorziening mogelijk in gevaar kan komen door de grote koelwater-behoefte van datacenters;*
- 750 - *Er tevens chemicaliën aan het koelwater worden toegevoegd.*

Overwegende dat:

- *Water een essentiële levensbehoefte is.*

755 *Verzoeken Gedeputeerde Staten, er in samenspraak met gemeenten, waterschappen en PWN voor te zorgen dat de Noord-Hollandse (drink)watervoorziening niet in het geding komt als gevolg van het waterverbruik van datacenters.*

En gaan over tot de orde van de dag. JA21

760

De heer **MANTEL** (JA21): Dan de chemicaliën. Over de toevoeging van chemicaliën aan het koelwater bestaat veel onduidelijkheid. De Provincie beschrijft in haar beantwoording van schriftelijke vragen van de PVV dat er geen chemicaliën worden toegevoegd, maar alleen zout. Echter, Microsoft zelf spreekt wel van chemicaliën en ook in het onderzoek van Green IT wordt gesproken over chemicaliën. We zouden daarover graag duidelijkheid willen hebben. IN het onderzoek staat ook dat de datacenters zelf niet transparant zijn over het gebruik van

chemicaliën. In veel gevallen is vertrouwen goed, maar in sommige gevallen is controle beter. Om antwoord te krijgen op deze vraag zouden we graag de lozingsvergunningen willen ontvangen. Kan de gedeputeerde ons deze toesturen?

770 De fractie van JA21 vindt dat we zo snel mogelijk moeten vaststellen welke chemicaliën er op het oppervlaktewater worden geloosd. De agrariërs in Wieringermeer gebruiken dit water om hun producten mee te beregenen. Het komt dus zeer waarschijnlijk ook in ons voedsel terecht. Het is daarom van groot belang dat we weten welke chemicaliën het zijn, in welke hoeveelheden en/of concentraties en of het schadelijk is voor de volksgezondheid.

775 We dienen daarom een motie in.

Motie 39/12-04-21:

Duidelijkheid over chemicaliën in water

780 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit waterverbruik datacenters en lozing in oppervlaktewater'.*

Constaterende dat:

- *Datacenters koelwater lozen op het oppervlaktewater;*
- 785 - *Er uit onderzoek van Green IT blijkt dat er ook chemicaliën aan het koelwater worden toegevoegd;*
- *Er uit het onderzoek van Green IT niet naar voren komt welke chemicaliën;*
- *Er desondanks in de beantwoording van schriftelijke vragen door Gedeputeerde Staten is aangegeven dat er geen chemicaliën aan het water worden toegevoegd;*

790

Overwegende dat:

- *Datacenters terughoudend zijn geweest met medewerking aan dit onderzoek; - de volksgezondheid niet in het geding mag komen door de lozing van koelwater.*

795 *Verzoeken Gedeputeerde Staten, zo spoedig mogelijk aanvullend onderzoek te doen en duidelijkheid te verschaffen over het gebruik van chemicaliën door datacenters en de impact die dit heeft op het milieu en de volksgezondheid.*

En gaan over tot de orde van de dag. JA21

800 De heer **MANTEL** (JA21): De Milieu Effect Rapportage (MER) is lange tijd onderwerp van discussie geweest op dit dossier, of beter gezegd: het ontbreken daarvan. De Provincie heeft recent laten weten dat zij van mening is, zelf het bevoegd gezag te zijn omtrent de vergunningverlening. Onze fractie deelt dit standpunt. Wat we ons daarbij afvroegen is of dit ook automatisch inhoudt dat de Provincie het bevoegd gezag is en dus verantwoordelijk is voor het aanvragen en het
805 toezien op de MER. Is het uitvoeringsorgaan dat deze MER op verzoek van het bevoegd gezag wel in staat om alle milieu effecten goed in kaart te brengen? Zoals wij in het rapport lezen is er eigenlijk maar heel weinig bekend over datacenters, hun waterverbruik en de gevolgen daarvan op het milieu. Daarom dient JA21 een motie in.

810 **Motie 40/12-04-21:**

Maak de MER datacenter-proof

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit waterverbruik datacenters en lozing in oppervlaktewater'.

815

Constaterende dat:

- *De bouw van datacenters effect heeft op het milieu;*
- *Er voor de bouw van datacenters in principe een Milieueffectrapportage (MER) moet worden aangevraagd.*

820

Overwegende dat:

- *De bouw van datacenters gezien kan worden als 'new business';*
- *Kennis over welke milieueffecten de bouw van datacenters exact heeft op dit moment ontbreekt.*

825

Verzoeken Gedeputeerde Staten, er op toe te zien dat de MER volledig datacenter-proof is. En gaan over tot de orde van de dag. JA21

830 De heer **MANTEL** (JA21): De informatievoorziening van Gedeputeerde Staten naar Provinciale Staten. Het onderzoek van Green IT is gedaan in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Wij zien dat het onderzoek op 2 september 2020 is opgemaakt. Wij hadden dit onderzoek veel eerder willen inzien. Waarom heeft dit zolang geduurd? In het onderzoek lezen wij dat datacenters het lastig en vervelend vinden als er negatieve berichten verschijnen in de media. Wij vinden het vooral lastig en vervelend dat wij zelf in diezelfde media moeten lezen dat dit rapport niet tijdig met ons is gedeeld. Wij verzoeken de gedeputeerde dan ook om alle onderzoeken, 835 inclusief de lopende, toekomstige, of eventueel nog niet gedeelde onderzoeken in het vervolg zo spoedig mogelijk met Provinciale Staten te delen. Het is tenslotte aan de Statenleden om te beoordelen of wij een onderzoek wel of niet relevant vinden en niet aan Gedeputeerde Staten. Dan afsluitend; Zijn gedeputeerde Staten bereid om de aanbevelingen uit het rapport over te nemen? JA21 vindt het nuttige aanbevelingen. We vragen dan ook om een toezegging van de 840 gedeputeerde. Indien mogelijk willen we in tweede termijn daarover nog een tweetal moties indienen.

845 De **VOORZITTER**: De drie moties maken nu onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik kan de geschiedenis doorlopen van hoe het gegaan is rond die datacenters. Twee dingen wil ik aanstippen. Er was een groot windmolenpark Wieringermeer. De bevolking wilde dat niet, maar toen duidelijk werd dat het stroom opleverde voor diezelfde bevolking, heeft de gemeenteraad van Wieringermeer uiteindelijk ingestemd. De gemeenteraad van Hollands Kroon had een groot plan voor het verstevigen van de economie en de 850 werkgelegenheid in de Noordkop. In dat verhaal kwamen de datacenters naar voren. Die zouden uitkomst bieden. Tegelijkertijd met de komst van werkgelegenheid werd ook beloofd dat de

restwarmte van de datacenters naar de kassen zouden gaan. De gemeenteraad van Hollands Kroon stemde in. Toen kwamen er twee datacenters en er zitten er nog een aantal in de pijplijn. 855 Dat ze zo groot waren, dat deed mensen de wenkbrauwen fronsen. Wat bleek? Naast de verrommeling van het open landschap ging de windenergie niet naar de huishoudens, maar naar de twee centers van Microsoft en Google. Toen bleek dat de restwarmte niet gebruikt werd en dat er heel weinig werkgelegenheid uit naar voren kwam. Nu is ook duidelijk geworden dat er koelwaterproblematiek is. De hoeveelheid water die gebruikt wordt en de chemicaliën die er al 860 dan niet in voorkomen. Zout is ook een chemische stof, die in hoge concentraties heel giftig is. De vraag is: Wat komt er nu nog verder? Hebben de wethouder van Hollands Kroon en de gedeputeerde van Noord-Holland, toen ze naar de Verenigde Staten gingen, een kat in de zak gekocht? Alles bij elkaar opgeteld: De commotie is niet nieuw. Die speelt al enige tijd. Gedeputeerde Staten zijn wakker geschrokken. Bij een eerder debat heeft het college 865 aangekondigd dat er een datastrategie komt. Rijkelijk laat natuurlijk, gezien de commotie, maar ook gezien wat er allemaal boven water komt. Dat is wat de SP heeft geleerd, hoe het hier in de provincie gaat en met het provinciebestuur. "Wachten, vervolgens moeten we ergens op wachten en dan kunnen we daarna nog ergens op wachten." Bij deze actualiteit zijn en worden moties ingediend. Mevrouw Alberts durft te wedden dat de reactie op deze moties zal zijn dat we ze nu 870 moeten aanhouden tot dat de Datacenterstrategie er is. We moeten wachten met het indienen van de moties totdat Gedeputeerde Staten zover zijn dat er iets besproken kan worden. Ik vind dat een slechte, want dat betekent weer wachten. De commotie te groot. We moeten opschieten. Ik heb nu meteen een suggestie aan het college. U zegt straks als reactie op alle moties: "We gaan ervoor en we gaan onze stinkende best doen om deze moties te verwerken in de 875 Datacenterstrategie". We lopen dan meteen een paar weken, misschien maanden, in. De moties zouden moeten worden overgenomen, is mijn suggestie. De motie van de SP gaat breder dan die van JA21, ondanks dat JA21 mede indiener is. De motie omvat een groot aantal constatering en overwegingen. De overwegingen gaan over de onduidelijkheid en of het een eerlijke lusten- en lastenverdeling betreft.

880

Motie 41/12-04-21:

MKBA voor datacenters Wieringermeer

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

885

Constaterende dat:

- *Het Coalitieakkoord "Duurzaam Doorpakken" zegt dat terugkomen van de inspanningen om de energietransitie vorm te geven om coördinatie en voortdurende integrale benadering vraagt;*
- 890 - *Het Coalitieakkoord "Duurzaam Doorpakken" spreekt over het eerlijk verdelen van de lusten en lasten van de energietransitie, gelet op het maatschappelijk draagvlak en de financiële consequenties;*
- *Het Coalitieakkoord "Duurzaam Doorpakken" vermeldt dat er oog is voor de effecten van datacenters op het landschap, het benutten van de restwarmte en de energievoorziening;*

- 895 - *Er in het Coalitieakkoord “Duurzaam Doorpakken” zorgen worden geuit over waterkwaliteit, biodiversiteit, bodemdaling, goede ruimtelijke ordening, gezonde leefomgeving, goede werkgelegenheid, leefbaarheid en nog veel meer en dat er wordt uitgesproken dat met al deze onderdelen rekening wordt gehouden in het beleid;*
- *De aanwezigheid van en de nog komende bouw van datacenters heel veel discussie en onrust bij inwoners van - vooral - de Noordkop heeft teweeggebracht;*
- 900

Overwegende dat:

- *Er veel onduidelijkheid is over datacenters voor wat betreft energiegebruik (hoeveel en uit welke bron), werkgelegenheid (hoeveel, hoeveel flex, hoeveel uit eigen land), gebruik van restwarmte, gebruik van koelwater (hoeveel, lozing op oppervlaktewater), aanwezigheid van chemicaliën in het koelwater, noodzaak tot dijkverhoging;*
- 905
- *Niet duidelijk is wat de effecten voor de lange termijn op de natuur de biodiversiteit zullen zijn;*
- *Niet duidelijk is wat de effecten van zowel de datacenters als windturbines op de bestaande woongebieden alsmede de woningbouw zullen zijn (waaronder prijsontwikkeling, het bemoeilijken van het aanwijzen van bouwlocaties);*
- 910
- *Niet duidelijk is wie welke data zal opslaan, waardoor niet duidelijk is hoeveel capaciteit voor de hyperscale datacenters (nog) nodig is;*
- *Aan al deze elementen een prijskaartje hangt, waarvan niet duidelijk is wie welke kosten voor zijn rekening neemt en hoe hoog die kosten zijn;*
- 915
- *Het uiterst belangrijk is om helderheid te hebben over al deze onduidelijkheden, vooraleer een besluit (of besluiten) over de komst van (een) datacenter(s) te kunnen nemen en dat een MKBA een daartoe geëigend middel is;*

920 *Besluiten het college van GS op te roepen:*

- *Een MKBA (Maatschappelijke Kosten- en Batenanalyse) op te stellen voor elk toekomstig datacenter;*
- *Een voorstel daartoe uiterlijk 30 juni 2021 aan PS te doen toekomen.*

En gaan over tot de orde van de dag. SP en JA21

925

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat voorstel zou zomaar samen kunnen vallen met de Datacenterstrategie. Dat zou ik erg mooi vinden. Niet alleen de bewoners van Hollands Kroon, maar iedereen in Nederland heeft er recht op. Er komen nog meer Hyperscales. Er komt er een in Zeewolde en er is er een in de Eemshaven. Dan is er nog die hele rij in Hollands Kroon. Er moet

930 duidelijkheid over komen.

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Het woord is aan de heer Koyuncu.

935 De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik sluit me aan bij mijn voorganger. Ik hoop dat de reactie niet zal zijn: Wachten en nog eens wachten.

We doen ons best om te verduurzamen. We vragen burgers zoveel mogelijk energie te besparen. Doe overdadig licht uit. Niet afwassen met de kraan open. Trek zo min mogelijk door om water te besparen. Wie profiteert daarvan? Een datacenter verbruikt per dag enorm veel water. Soms wordt dat water ook nog vergiftigd met chemicaliën. Dit koelwater komt in het oppervlaktewater terecht. Uit onderzoek van de Provincie blijkt dat niet alle datacenter in Noord-Holland een goed beeld hebben van de hoeveelheid koelwater die ze verbruiken, wat voor water dat is, welke en hoeveel chemicaliën er in dat water terechtkomen en waar dat water uiteindelijk geloosd wordt. Het is problematisch dat we dit niet weten, met het oog op toekomstige tekorten aan drinkwater. De DENK-fractie is van mening dat we ons schaarse drinkwater moeten koesteren. Daarom dient de DENK-fractie samen met 50PLUS/PvdO een motie in om te onderzoeken hoe we datacenters kunnen dwingen om openheid van zaken te geven met betrekking tot hun waterverbruik en welke maatregelen de Provincie kan nemen indien zij niet meewerken.

950 **Motie 42/12-04-21:**

Datacentra dwingen openheid van zaken te geven met betrekking tot waterverbruik

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, ter behandeling 'Actualiteit waterverbruik datacenters en lozing in oppervlaktewater'.

955 *Kennis genomen hebbende van de discussie over datacenters*

Constaterende dat:

- *Uit onderzoek in opdracht van de provincie blijkt dat niet alle datacentra in Noord-Holland een goed beeld hebben van hoeveel koelwater ze verbruiken, wat voor water dat is, welke chemicaliën er in dat water terechtkomen en hoeveel en waar het water uiteindelijk geloosd wordt;*
- *Dit een ernstige zaak is met het oog op toekomstige tekorten aan drinkwater bij waterbedrijven.*

965 *Overwegende dat:*

- *Drinkwater in toenemende mate schaars begint te worden en datacentra enorme hoeveelheden water verbruiken;*
- *Ons drinkwater beschermd moet worden van enorme hoeveelheden waterverbruik door datacentra.*

970

Verzoeken het college:

- *Om de mogelijkheden te onderzoeken om datacentra te dwingen om openheid van zaken te geven met betrekking tot hun waterverbruik én welke maatregelen de provincie kan nemen indien zij niet meewerken;*
- *En daarover terug te rapporteren aan de Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag. DENK en 50PLUS/PvdO

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

980 Ik geef het woord aan mevrouw Kaamer van Hoegee.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): De VVD ziet op dit moment weinig reden voor een spoeddebat. Door onder meer de VVD-fractie zijn op 19 maart jl. schriftelijke vragen ingediend over dit onderwerp, evenals door de PVV, het CDA en de CU. Al deze vragen zijn al beantwoord.

985 Ik zie vandaag weer een aantal herhalingen langskomen. Wat de VVD betreft is de urgentie van dit onderwerp er eigenlijk al een beetje af. We hebben het er nu toch over. Ik wil het momentum niet zomaar voorbij laten gaan. In onze schriftelijke vragen hebben we onze zorg uitgesproken over de hoeveelheid water die door datacenters gebruikt zou worden en de gevolgen voor het drinkwatersysteem, met name wanneer de zomer lang, heet en droog is. Het artikel in De
990 Telegraaf rept over 4,6 miljoen kuub water per jaar. Dat klinkt als heel veel water en dat is het ook. Uit de beantwoording van Gedeputeerde Staten blijkt dat dit slechts 0,6 procent van het totaal aan beschikbaar drinkwater is in onze provincie dat naar die datacenters toegaat. Uit de beantwoording blijkt ook dat de soep niet zo heet gegeten moet worden als die het wordt opgediend, wanneer het gaat over chemicaliën. Alles zou binnen de normen blijven. Bovendien
995 blijkt ook dat wij aan de verkeerde deur hebben gerammeld. Waterkwaliteit en de eventuele mogelijkheden van een tekort aan water in eerste instantie niet op het bord van de provincie ligt, maar op dat van het waterschap. We zullen om die reden dan ook contact opnemen met onze VVD-fractie in het waterschap om te kijken hoe we daarmee om kunnen gaan. Toch heb ik nog een aantal vragen aan Gedeputeerde Staten. Onlangs hebben we in de commissie Ruimte Wonen
1000 en Klimaat op initiatief van de PvdA gesproken over de Datacenterstrategie. De commissie gaf aan daaraan behoefte te hebben. Nemen Gedeputeerde Staten daarin een paragraaf op over de contacten met het waterschap over het plaatsen van datacentra, de gevolgen van het waterverbruik door deze datacentra in relatie tot de drinkwaterkwaliteit en de hoeveelheid beschikbaar drinkwater en wat eventueel de gevolgen zijn als er nog meer datacentra geplaatst
1005 gaan worden?

De datacentra zoals die nu het landschap domineren, zoals bijvoorbeeld Hollands Kroon is een teken van de tijd. Men is op dit moment bezig met allerlei ontwikkelingen waarbij minder ruimte nodig is. Denk aan liquide storages. Dat zou kunnen betekenen dat in de toekomst de huidige datacentra te groot worden. Zijn Gedeputeerde Staten aan het nadenken over hoe daarmee om te
1010 gaan in de toekomst? Denk aan een multifunctioneel gebruik van deze ruimte, of de sloop van bestaande datacentra. Ik begrijp het als u niet meteen een antwoord heeft op deze vragen. De VVD zou hierover wel graag met u in discussie willen gaan bij de behandeling van de Datacenterstrategie. Ik ga er vanuit dat het college hierover iets gaat opnemen in deze strategie. Ik hoor graag de reactie van het college met betrekking tot de ingediende moties.

1015 Mevrouw **KONING** (CDA): Datacentra hebben we nodig, maar ze mogen de watervoorziening voor andere watergebruikers niet in problemen brengen. Er moet meer oog zijn voor de ruimtelijke vraagstukken rond datacenters. In antwoord op eerdere vragen van het CDA geven Gedeputeerde Staten aan dat afvalwaterlozingen voldoen aan de eisen van Waternet. Kan de Provincie strengere
1020 eisen stellen dan Waternet, of kan zij daar niet van afwijken? Gedeputeerde Staten spreken steeds over een te ontwikkelen datacenterstrategie. Is de gedeputeerde voornemens de

vestigingsvoorwaarden voor water, zoals die voor de datacenters gelden, aan te gaan passen? Heeft de Provincie hiervoor mandaat? Op welke termijn kan dat gebeuren?

1025 Uit het recente nieuws heeft het CDA vernomen dat Hollands Kroon nu ook van mening is dat de Provincie bevoegd gezag is voor het verlenen van vergunningen. Klopt dat? Zo ja, wat betekent dat voor reeds verleende vergunningen? Zijn die onherroepelijk? Er lopen op dit moment nog vijf
voorgenomen initiatieven in Hollands Kroon. Ook in andere gemeenten staan extra datacenters gepland. Bij enkele initiatieven is de vergunning al verleend. Tot welk stadium in het proces
1030 kunnen eisen rond watergebruik worden vastgelegd? Als de vergunning al verleend is, kunnen er dan ook nog nieuwe eisen rond watergebruik worden ingebracht? Als een datacenter in een bestemmingsplan is toegestaan, kunnen vergunningsaanvragen dan ook opzij worden gelegd, om op de nieuwe vestigingsvoorwaarden te wachten? Het blijkt dat datacenters niet altijd bereid zijn om openheid van zaken te geven. Controleurs worden soms niet toegelaten en vragen worden afgewerkt met argumenten als dat het concurrentiegevoelige informatie zou zijn. Hoe
1035 gaat het college ervoor zorgen dat de datacenters meer openheid van zaken geven, als dat in het belang is van de veiligheid in Noord-Holland? We denken aan brandveiligheid en waterveiligheid. Tot slot wil het CDA dat de Provincie een verdiepend vervolg onderzoek gaat instellen naar het waterverbruik van de datacenters, zodat er relevante eisen gesteld kunnen worden. Het college geeft aan hierover in overleg te zijn met de Omgevingsdienst. Dat komt op het CDA niet
1040 daadkrachtig over. We vernemen graag wat nu echt het plan is van Gedeputeerde Staten.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Er zijn goede vragen gesteld. Ik wil daar bij aansluiten. Er is verontrusting ontstaan over de gemalen van de waterschappen. Er kan erosie ontstaan waarvan de gemalen schade ondervinden. Misschien dat ik daar een antwoord op kan krijgen.

1045 De heer **LEERINK** (PvdA): Vrijwel alle partijen hebben in de afgelopen periode vragen gesteld, dan wel schriftelijk of mondeling in de commissie of in Provinciale Staten. We maken ons allemaal zorgen over wat er gebeurt met die datacentra. Ik vind dat we daarmee iets moeten. De PvdA vindt het belangrijk om daar in enige samenhang naar te kijken. Als we tijdens iedere
1050 vergadering weer een ander aspect voor het voetlicht brengen, gaat dat niet lukken. In dat opzicht is de PvdA blij dat binnenkort over de Datacenterstrategie wordt gesproken. Wel vraagt de PvdA of dat ook echt snel kan. Anders blijven we dit soort terechte vragen komen. Ook is belangrijk dat daarbij helder wordt wie nu exact voor welk aspect verantwoordelijk is. We zijn soms bang dat we wellicht valse verwachtingen gaan wekken. Dat ziet men ook in de krant terug.
1055 Op het moment dat mensen de verwachting hebben dat als de Provincie de vergunningverlening verzorgt, het allemaal anders gaat. Dat is maar zeer de vraag, omdat de provincie gehouden is aan een bepaalde wet- en regelgeving en niet alle verantwoordelijkheid bij de provincie ligt. Die Datacenterstrategie zal helder moeten maken wie waarover gaat. Wordt dit een Datacenterstrategie van alleen de Provincie Noord-Holland of wordt dit een gemeenschappelijke
1060 strategie waarbij ook de waterschappen en de gemeenten worden betrokken? Dat gaat die strategie uiteindelijk meer 'body' geven.

Mevrouw **Alberts** heeft daar natuurlijk wel een punt, dat de Staten nog dingen willen meegeven in de strategie. We zouden ons kunnen voorstellen dat voorafgaand aan de Datacenterstrategie een BOT-overleg wordt georganiseerd, waarin alle inbreng vanuit de fracties kan worden neergelegd.

- 1065 Het denken bij Gedeputeerde Staten kan doorgang vinden nu ze nog bezig zijn met het maken van de notitie.
We delen de zorgen op vele fronten en vinden dat we er in samenhang over moeten spreken. We willen dat snel. We willen dat ook liefst integraal, dus samen met de waterschappen en gemeenten.
- 1070 De heer **ZOON** (PvdD): Het zijn niet alleen enorm grote groene stroomverbruikers, de verwachting is ook dat ze het komende jaar gaan groeien in stroomverbruik. Qua duurzame energie zijn het echt drugs. Het is nooit genoeg. Nu blijkt ook dat ze drinkwater gebruiken om het vervolgens te lozen. Met de digitalisering met online televisiekijken, maar ook de verplaatsing van bedrijfs-ICT
- 1075 naar the Cloud is er een industrie bij ontstaan, die provinciale spelregels vereist. Die regels hadden er al moeten zijn, want de huidige ruimtelijke ordening en milieuregels zijn blijkbaar niet voldoende. Dat verbaast ons. Datacentra zijn niet opeens ontstaan. Op 29 maart 2014 zijn Gedeputeerde Staten in de persoon van gedeputeerde Van Run naar de Verenigde Staten gegaan en hebben vol trots Microsoft binnengehaald. Veertig hectare datacenter, mede met een mooie
- 1080 cross over met datacenter restwarmte voor Agriport. In 2016 noemt het Ontwikkelbedrijf Noord-Holland Noord dat ook nog. Het staat zelfs in onze beleidsagenda Energietransitie uit die periode. Warmte kan in de kassen want Agriport staat bekend om de slimme koppelingen. Uiteindelijk heeft Agriport wel een ingewikkelde geothermie, maar wordt de warmte van de datacenters weggeblazen en blijken ze ook nog zwembaden vol zuiver drinkwater te verspillen.
- 1085 Dat Gedeputeerde Staten die datacenters maar wat graag willen, bleek, want gedeputeerden Geldhof en Bond zijn in oktober 2016 nog naar Ierland geweest voor een Fact Finding reis, samen met twee wethouders van gemeente Hollands Kroon om, naar nu blijkt, ook Google binnen te halen. Aan Gedeputeerde Staten is er dan ook de vraag of zij zich tijdens de Fact Finding nooit hebben verdiept van 2014-2016 en daarna, welke gevolgen dit had. Zagen Gedeputeerde Staten
- 1090 vooral die dollartekens en verloren zijn de burgers, natuur en milieu uit het oog? Volgens het reisverslag van 2016 waren de hyperscale datacenters goed landschappelijk inpasbaar, schoon en hadden ze maar beperkt technische voorzieningen nodig. Daar hebben we eigenlijk een beetje op vertrouwd. Is dat wel terecht geweest? Uit de brief van 4 maart jl. blijkt ook dat de Provincie op deze manier haar zorgen uit over het water- en energieverbruik, over de 'verdozing' en de
- 1095 economische gevolgen voor datacenter achter een dijk en welke financiële gevolgen dat heeft voor de belastingbetalers. Ik ben sprakeloos. We gingen ervan uit dat de focus en het belang van Gedeputeerde Staten geregeld waren in de Omgevingsverordening en milieuvergunningen. Gedeputeerde Staten moeten Hollands Kroon nu een zienswijze geven en staan parallel in een Datacenterstrategie.
- 1100 Ook maken we ons zorgen over de drinkwatervoorziening die in gevaar komt. Als in de zomer de aanvoer van het water slecht is, is ook het verbruik hoog. Kan het college de hoeveelheid water, maar ook de kwaliteit van het drinkwater van PWN garanderen? Op zijn minst vraagt dit om een pas op de plaats. Daarom dient de PvdD, samen met de CU, SP en JA21 een motie in.
- 1105 **Motie 43/12-04-21:**
Tijdelijke stop op procedures datacenters

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter behandeling van het Actualiteitendebat datacenters;

1110

Constaterende dat:

- *Het aantal datacenters in de MRA en Wieringermeer naar verwachting nog flink toeneemt;*

Overwegende dat:

1115

- *Onduidelijk is of de provincie of gemeenten bevoegd gezag zijn voor het verlenen van Omgevingsvergunningen voor datacenters;*
- *Tot nu onvoldoende aandacht was voor negatieve aspecten van datacenters, als groot verbruik van drinkwater en windenergie, extra dijkversterking, ruimtegebruik en 'verdozing' van het landschap;*

1120

- *De MRA werkt aan een datacenterstrategie;*
- *De provincie werkt aan een aanvulling hierop waarin op een rij wordt gezet wat de mogelijkheden van provinciale sturing zijn voor de thema's waterverbruik, energieverbruik, ruimtelijke impact en de economische waarde;*

1125

- *Zuinig dient te worden omgegaan met grondstoffen, als (drink)water en hernieuwbare energie;*
- *Er technologische oplossingen voorhanden zijn om koelwaterverbruik circulair te laten zijn;*

Gehoord de discussie, verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:

1130

Een tijdelijke stop op procedures voor nieuwe datacenters in de provincie af te kondigen totdat duidelijk is wie bevoegd gezag is, er een strategie voor datacenters ligt en maatregelen aan de voorkant worden gesteld over o.a. verbruik van grondstoffen, circulariteit en een goede landschappelijke inpassing;

En gaan over tot de orde van de dag. PvdD, ChristenUnie, SP en JA21

1135

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Dan geef ik het woord aan de heer Kaptheijns.

1140

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Naar aanleiding van berichtgeving inzake interne stukken van de provincie Noord-Holland waaruit het beeld naar voren komt dat datacenters tijdens extreme weersomstandigheden de levering van voldoende drinkwater aan huishoudens in gevaar kunnen brengen en miljoenen liters koelwater met onbekende chemicaliën lozen, hebben verschillende partijen, waaronder de PVV, de nodige kritische vragen gesteld. Het college heeft alle vragen voor deze Actualiteit beantwoord, waarvoor dank. De PVV moet helaas wel zeggen dat we de

1145

beantwoording zeer magertjes vinden. Want ondanks dat datacenters een politiek en maatschappelijk zeer gevoelig onderwerp zijn, heeft de PVV het gevoel dat het college de problematiek toch nog niet helemaal serieus neemt. Het college geeft aan dat er voldoende oog moet zijn voor het effect van datacenters op het landschap, het benutten van restwarmte, energievoorziening, alsmede het watergebruik. Er komt een heuse Datacenterstrategie, waarin deze zaken worden verwerkt. Gedeputeerde Staten gaan in overleg met de Omgevingsdienst om

1150

na te gaan wat de mogelijkheden zijn voor een verdiepend onderzoek naar wateraspecten van datacenters. Echter, het college blijft ondanks alle punten van zorg van mening dat Noord-Holland een aantrekkelijke vestigingslocatie voor datacenters is en vooral moet blijven. Het college hanteert in zekere zin een 'Ja, mits-houding'. Daar zit wat de PVV betreft het probleem.

- 1155 Het college stelt namelijk dat de voordelen blijven opwegen tegen de nadelen, als met genoemde zaken rekening wordt gehouden. Wij zien die voordelen eerlijk gezegd niet. Levert het bijvoorbeeld veel lokale werkgelegenheid op, waar altijd mee geschermd wordt? Onze fractie heeft zo haar twijfels. Bovendien zijn datacenters niet zomaar weg te werken in het landschap. Het gaat soms om gebouwen waar zelfs passagiersvliegtuigen in kunnen parkeren. Wat zijn dan
- 1160 die 'doorslaggevende' voordelen? En worden daar ook keiharde voorwaarden aan gesteld? Hoewel het college aangeeft dat het betreffende onderzoeksrapport niet openbaar is gemaakt, omdat er te weinig onderzoekdata was, had dat wat de PVV betreft wel gelijk moeten gebeuren. Ik sluit me volledig aan bij de woorden van collega Mantel. We hadden gewoon eerder geïnformeerd moeten worden, want de conclusies en aanbevelingen logen er bepaald niet om. Zo wordt o.a.
- 1165 geconcludeerd dat er binnen datacenters nog onvoldoende kennis van en aandacht is voor hun waterhuishouding, alsmede dat slechts in een enkel geval op gestructureerde wijze wordt bijgehouden welke hoeveelheden water, soorten water en soorten, alsmede hoeveelheden chemicaliën men gebruikt. Dat is ronduit zorgelijk.
- 1170 Wat de PVV betreft komt er dan ook meer een houding van 'Nee, tenzij', met zo streng mogelijke voorwaarden. Onze fractie zal de toekomstige datacenterstrategie door een dergelijke bril bekijken.

- Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): Er is al het een en ander over gezegd. We sluiten ons volledig aan bij het feit dat dit een belangrijk onderwerp is. De vele bijdragen van de partijen laten zien dat het
- 1175 breed leeft. Dat is de reden dat het alleen dit jaar al twee keer in commissieverband uitvoerig is besproken. GL is blij dat dit college, in tegenstelling tot andere colleges, al in december op zoek is gegaan naar hoe het zit met de vergunningen. Er is advies ingewonnen bij de landsadvocaat. Dat heeft geleid tot het huidige traject. Straks volgt een Datacenterstrategie. Ik hoop dat die voor de zomer gereed is. Ik sluit me aan bij de woorden van mevrouw Kaamer van Hoegee en de heer
- 1180 Leerink dat het echt belangrijk is om nu alle dingen bij elkaar, integraal te bespreken, zodat het niet alleen gaat over het water, maar ook over het milieu, het landschap, werkgelegenheid en dat niet elke keer opnieuw die discussie element voor element gaan voeren. GL is geïnteresseerd in het voorstel van de heer Leerink om dat in een BOT-overleg te doen, voorafgaand aan de bespreking van de Datacenterstrategie, en daar mensen vanuit het waterschap en gemeenten te
- 1185 betrekken. Toch is GL blij met de aandacht voor schoon water en voldoende drinkwater van voldoende kwaliteit. Vewin (Vereniging voor drinkwaterbedrijven) heeft grote aandacht voor de verzilting van het grondwater als gevolg van de klimaatverandering en zeespiegelstijging. Ik verwacht een constructieve samenwerking als we daarin verdere stappen gaan nemen.
- 1190 De heer **DEKKER** (FvD): Forum voor Democratie is niet tegen datacenters, maar we willen het nijpend woningtekort als absolute prioriteit zien in het benutten van de openbare ruimte. Datacenters met hun ruimtebeslag en hun grote behoefte aan elektriciteit en koeling komen pas later aan de beurt.

1195 Wat betreft de aanleiding de aanleiding voor dit spoeddebat, een incidenteel dreigend tekort aan
drinkwater, wil FvD de aandacht vestigen op belangrijke nieuwe technologieën voor datacenters.
Het raakt aan de door gedeputeerde Loggen aangekondigde provinciale Datacenterstrategie,
waarvan water- en energieverbruik en de ruimtelijke impact onderdeel uitmaken. Voorts zijn we
in afwachting van demissionair minister Van Nieuwhuizen om uit te zoeken hoe het zit met het
1200 door partijen aangegeven mogelijke drinkwatertekort. FvD denkt met de veelbelovende nieuwe
koelingsmethodieken een eliminering van een dreigend watertekort te zien. In dit geval gaat het
om de zogenoemde gesloten koelsystemen. FvD denkt in oplossingen en niet in problemen.
Gesloten koelsystemen, die anders werken dan de nu toe gangbare open koelsystemen, hebben
als voordeel dat hierbij geen water maar koelvloeistof wordt gebruikt voor koeling, in een
1205 gesloten omgeving. Deze manier van koelen zorgt voor een efficiënter gebruik van de ruimte, wat
cruciaal is voor het optimaal benutten van beschikbare ruimte voor andere, in onze ogen
belangrijkere, functies. FvD heeft als cultuurprioriteit om zoveel mogelijk huizen te bouwen,
maar nu de provincie deze datacenters toch moet faciliteren, is het goed om te kiezen voor de
meeste efficiënte variant. FvD stelt voor dat gedeputeerde Loggen een nieuw vereiste van een
1210 gesloten koelsysteem voor toekomstige datacenters in Noord-Holland in de Datacenterstrategie
opneemt, om problemen met watergekoelde datacenters volledig te elimineren en tevens zoveel
mogelijk ruimtebehoud te organiseren voor de broodnodige woningbouw. In dat verband dient
FvD een motie in met als titel 'Uitsluitend datacenters met gesloten koelsystemen toelaten'.

Motie 44/12-04-21:

1215 Uitsluitend datacenters met gesloten koelsystemen toelaten

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, te Haarlem, ter
bespreking van actualiteit(en) aan de orde van de dag in casu waterverbruik datacenters en lozing
in oppervlaktewater,

1220

Constaterende dat:

- Bewoners zich zorgen maken om hun drinkwatervoorziening;
- Bewoners zich zorgen maken om de natuur vanwege de chemicaliën die toegevoegd worden
aan het koelwater welke na gebruik in de natuur terecht komen;

1225

Overwegende dat:

- Datacenters een groot beslag leggen op de openbare ruimte;
- Datacenters volgens de nieuwsberichten de drinkwatervoorziening in gevaar kunnen brengen;
- We in Nederland met een groot woningtekort kampen;
- 1230 - Er ondertussen betere technieken voor koeling van datacenters bestaan zoals gesloten
koelsystemen;
- Datacenters met een gesloten koelsysteem minder ruimte in beslag nemen;

1235

Roepen Gedeputeerde Staten op om een extra eis in de vorm van gesloten koelsystemen op te
nemen voor nog te vergunnen datacenters in de datacenterstrategie van Noord-Holland;
En gaan over tot de orde van de dag. Forum voor Democratie

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

- 1240 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Allereerst sluiten we ons graag aan bij de oproep van de heer Leerink om een BOT-overleg te houden, waarin alle onderdelen van dit belangrijke dossier bij elkaar komen. Wat D66 betreft zijn datacenters essentieel voor de digitale samenleving. Dat is al door vele partijen gezegd. Het geografische zwaartepunt ligt in Amsterdam en omgeving. Noord-Holland is daarmee zeer aantrekkelijk. De vraag is wel hoe we in Noord-Holland
- 1245 vestigingsvoorwaarden gaan stellen met betrekking tot duurzaamheid en energieneutraliteit en hoe we dat gaan concretiseren. D66 hoort hierop graag de reactie van het college. We zijn voorstander van het investeren in robuuste infrastructuur. We zien ook graag dat de internetknooppunten worden 'uitgebuit' en uitgebouwd. Goede toegang tot internet is een basisbehoefte. D66 is ook voorstander van het stellen van duurzaamheidseisen aan datacenters
- 1250 en wil graag dat de mogelijkheden tot het gebruik van grijs water in hergebruik van water beter worden benut. Bovendien zouden Gedeputeerde Staten met de sector in gesprek moeten gaan over de impact die ze hebben. Uit onderzoek blijkt dat ze zich daarvan niet altijd bewust zijn. Wellicht kan het in samenspraak met waterschappen. Zijn Gedeputeerde Staten bereid om dit op te pakken? Al eerder stelde de fractie van D66 vragen over de impact van datacenters, zowel qua
- 1255 ruimtelijke kwaliteit als qua milieueffecten en deed een oproep om te komen tot een provinciale strategie. Het is al door veel partijen aangehaald. We kijken uit naar deze strategie en we gaan in de commissie daarover graag het debat aan.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Zoon.

- 1260 De heer **ZOON** (PvdD): Ik hoor dat D66 vooral nu het gesprek wil aangaan met datacenters en regels wil stellen. In 2014 waren we al in gesprek met datacenters over de komst naar Noord-Holland. Hadden we toen al niet in gesprek moeten gaan? Denkt u niet dat we eigenlijk te laat reageren?

- 1265 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Mogelijk heb ik het niet helemaal helder geformuleerd. Wat ik bedoelde te zeggen is dat uit onderzoek blijkt dat datacenters zich niet altijd bewust zijn van het effect dat ze hebben op de omgeving. Daarom is het belangrijk dat het college daarover met de sector in gesprek gaat. Dat is de oproep die D66 zou willen doen.

- 1270 De **VOORZITTER**: Tot slot is het woord aan de heer Klein.

- De heer **KLEIN** (CU): Er is veel te doen rondom datacenters. De recente zorgelijke berichten in de media over het drinkwaterverbruik waren aanleiding voor wel vier fracties, waaronder die van de
- 1275 CU, om via schriftelijke vragen helderheid te krijgen over de situatie. We zijn blij dat Gedeputeerde Staten voortvarend deze vragen beantwoord hebben. Uit de beantwoording blijkt dat er inderdaad reden is tot zorg, maar ook dat er geen acuut probleem is. Wat de CU betreft was deze actualiteit daarom ook niet nodig. Wat wel nodig is, is dat op korte termijn de Datacenterstrategie wordt besproken. De heer Leerink stelde voor om een BOT-overleg te

1280 organiseren, zodat we input kunnen geven. Dat kan een goed idee zijn, zolang het maar niet
vertraagd. Het is urgent dat we met elkaar de voor- en nadelen van datacenters met elkaar gaan
afwegen en kijken hoe de Provincie aanvullende eisen kan stellen. Voorkomen moet worden dat
het opwekken van duurzame energie wordt geblokkeerd doordat datacenters alle netcapaciteit
hebben gereserveerd. We moeten zorgen dat de belofte om restwarmte te gebruiken ook
1285 daadwerkelijk gestand wordt gedaan. We moeten de afweging kunnen maken waar we dit soort
centra wel en niet willen en zorgen voor een goede landschappelijke inpassing. We moeten
zorgen dat de effecten op het milieu minimaal zijn, bijvoorbeeld ook door nachtelijke verlichting
te minimaliseren. We moeten zorgen dat verborgen kosten, zoals bijvoorbeeld dijkverzwaring,
ook worden doorberekend. Al die platte daken moeten natuurlijk ook gebruikt worden voor
1290 zonne-energieopwekking. We horen graag van het college wanneer we deze strategie kunnen
bespreken en ook of het bereid is om tot die tijd geen vergunningen voor nieuwe datacentra te
verstrekken, zoals gevraagd is in de motie van de PvdD, die mede door de CU is ingediend.

De **VOORZITTER**: Er zijn zeven moties ingediend en er is een groot aantal vragen gesteld.

1295

[Schorsing van 15.03 tot 15.20 uur]

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Voor een reactie van GS in eerste termijn geef ik
het woord aan gedeputeerde Loggen.

1300

Gedeputeerde **LOGGEN**: Op 18 maart jl. verscheen er een artikel in een landelijk dagblad dat voor
veel vragen en commotie heeft gezorgd. Dat is ook terecht, want er werd gesproken over de
drinkwatervoorziening. Het is ook volkomen terecht dat een viertal fracties daarover direct
schriftelijke vragen stelde. Dat past goed bij de rol en de werkwijze van de Staten. Eerst stel je de
1305 vraag bij een dergelijk artikel over wat er aan de hand is, dan maak je een weging. Dit laatste zou
in commissieverband moeten plaatsvinden, -deze actualiteit lijkt bijna op een
commissievergadering-. Vervolgens komt het tot een oordeelsvorming. Deze wordt vertaald naar
beleid. Dat is de ordentelijke werkwijze. Een enkele partij heeft hiervoor niet gekozen. Er ontstaat
daarmee een paniekerige sfeer die in mijn optiek en die van Gedeputeerde Staten niet nodig is.

1310

Laten we kijken naar de feiten. In 2019 hebben Gedeputeerde Staten al geconstateerd dat het
verstandig zou zijn om te komen met een strategie voor datacenters. Zij constateerden dat
Noord-Holland een aantrekkelijke plek is om een datacenter te vestigen. In Noord-Holland staan
57 datacenters. Die vullen een belangrijke maatschappelijke plek in. Onze cloud staat er
bijvoorbeeld in maar ook onze ICT-diensten lopen er voor een belangrijk deel over heen. Vandaar
1315 dat het verstandig is om daarvoor beleid te maken.

74 procent van het drinkwater dat PWN in de provincie levert, gaat naar de particulier. Slechts 0,6
procent gaat naar de 57 datacenters in Noord-Holland. Als het gaat over het oppervlaktewater
dan heeft men bij het verkeerde loket gestaan. De waterschappen gaan over het
oppervlaktewater. In de afgegeven vergunningen zijn geen lozingen van chemicaliën toegestaan,
1320 anders dan brijn (ingedikt zout). Via het watersysteem, dat in beheer is bij het waterschap, wordt
het direct afgevoerd naar de Waddenzee. Uit een laatste meting is gebleken dat die al behoorlijk
zout is en dat daar geen aanvullende nadelige verschijnselen zullen optreden. Het

Hoogheemraadschap heeft aangegeven dat een vergunning is afgegeven, waarin het lozen van chemicaliën, anders dan brijn, niet is toegestaan.

1325 Hoe is de werkwijze van de Provincie? Wij hebben dit opgeschreven in ons coalitieakkoord in 2019. Vervolgens gaan we aan de slag om te komen tot beleid. Als zaken nog onvoldoende bekend zijn, worden onderzoeken gedaan. Dan komen partijen, zoals Green IT, met een rapport als bouwsteen voor het beleid of een strategie. Op 27 september 2020 is dit rapport besproken in mijn staf. Toen bleek dat er nog veel open vragen zijn. Bedrijven waren niet in staat of wilden
1330 geen volledige openheid van zaken geven, omdat er sprake is van bedrijfsgevoelige informatie. Daar kan ik me iets bij voorstellen. Daarop kwam de vraag of het afdwingbaar is. Uit een eerste ronde bleek dat het lastig afdwingbaar is om die gegevens boven tafel te krijgen. De almacht van de provincie heeft ook zijn grenzen. Als we een strategie of beleid hebben, dan zullen daarin ook bronvermeldingen worden opgenomen, zodat u straks kunt achterhalen hoe tot het beleid is
1335 gekomen.

Het beeld dat enigszins dreigde te ontstaan dat we niet weten waar we mee bezig zijn, dat werp ik verre van mij. We hebben niet alleen als Provincie Noord-Holland, maar als provincies, waterschappen en nationale overheid de vinger goed aan de pols. De wet schrijft voor dat drinkwaterleveranties aan particulieren altijd voor gaat. Vervolgens is in Nederland een
1340 verdringingsreeks vastgesteld. Aan de hand van hoe droog een periode is, wordt voorrang verleend. Daarbij staan inwoners veruit bovenaan. De verdringingsreeks wordt geactualiseerd. Noord-Holland heeft een plek in die werkgroep. Daarnaast is er ook een werkgroep Nieuwe watervraag. Ook daarin participeert Noord-Holland, samen met andere provincies, waterschappen en het Rijk. Ik kan u verzekeren dat we met elkaar de vinger aan de pols hebben als het gaat over
1345 de vraag naar drinkwater en de ontwikkelingen daarop, ook voor de lange termijn. Terecht is opgemerkt dat de klimaatverandering de levering op de langere termijn wellicht bemoeilijkt. We halen ons drinkwater voor een belangrijk deel uit het IJsselmeer. Als de aanvoer van water middels de IJssel stagneert, zal dat op de lange termijn wat betekenen voor de drinkwatervoorziening in Noord-Holland. We zijn er nu al wel mee bezig. Dat heeft niet veel te
1350 maken met de vraag omtrent datacenters. We zijn volop bezig om de drinkwaterleveranties, ook in de toekomst, te blijven garanderen, conform de verdringingsreeks.

De beide moties van JA21 wil ik ontraden. Het gebruik en lozen van chemicaliën is niet toegestaan in de vergunningen van het Hoogheemraadschap. Zoals aangegeven heeft de leverantie van drinkwater al de hoogste prioriteit bij wet.
1355

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik wil in aanvulling op de heer Loggen iets vertellen over de procedure van de Datacenterstrategie. Vanuit mijn kant de bevestiging dat het onderwerp erg belangrijk is en dat Gedeputeerde Staten dat ook erkennen. Dat is de reden dat onderhandelende partijen in 2019 al in het Coalitieakkoord hebben opgenomen dat er een Datacenterstrategie moet komen. We zijn
1360 inmiddels aan de slag gegaan om die strategie te realiseren. Daarvoor zaten we niet stil. Ook de sector heeft niet stilgezeten. In de MRA werd al eerder gewerkt aan een Datacenterstrategie. Er zijn al visies op datacenters in Haarlemmermeer en Amsterdam. Ook de sector zelf is in ontwikkeling om duurzamer te worden. Dat blijkt bijvoorbeeld uit een green deal die verschillen de datacenters hebben gesloten om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Ook op het gebied van

- 1365 water gebeurt er al veel, bijvoorbeeld bij de datacenters van Microsoft kan het waterverbruik al verder worden beperkt.
- Het doel van de Datacenterstrategie is enerzijds om nieuwe vestiging van datacenter te faciliteren. We hebben ze nodig voor onze digitale infrastructuur. Dat belang is door een groot aantal fracties vandaag naar voren gebracht. We zien ook dat ze van grote invloed zijn op
- 1370 energieverbruik, waterverbruik, restwarmte et cetera. Dat willen we regelen in vestigingsvoorwaarden. Veel onderwerpen die vandaag zijn genoemd, kunnen een plaats krijgen in de Datacenterstrategie. Mevrouw Kaamer van Hoegee noemde een aantal relevante onderwerpen. Ik hoorde ze ook bij het CDA en D66. Dat zijn onderwerpen waar we aan denken, zoals de koelfaciliteiten. We bekijken of in de strategie kan worden opgenomen dat de beste
- 1375 beschikbare techniek moet worden gebruikt voor de koeling van het water.
- De Datacenterstrategie wordt samen met de waterschappen, gemeenten, de datacentersector en andere stakeholders opgesteld. Een van de belangrijke thema's is de vraag wie waarover gaat in dit dossier. Daarom moet in beeld worden gebracht wat het instrumentarium van de provincie zou moeten zijn en waar de provincie andere partijen nodig heeft.
- 1380 Ik hoop dat u begrijpt dat dit een complex dossier is. Dat blijkt ook wel uit de gestelde vragen. We hebben diverse bouwstenen nodig. Daarmee bouwen we dit dossier op. We zorgen dat u binnenkort ook mee kunt praten over het eerste concept. We zijn met de griffie al in gesprek over een BOT-overleg. We hopen dat dit BOT-overleg nog in mei kan plaatsvinden.
- 1385 De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Zoon.
- De heer **ZOON** (PvdD): Ik hoor de gedeputeerde vooral praten over wat er allemaal nog gaat komen. Wat hebben Gedeputeerde Staten gedaan tot en met 2019?
- 1390 Gedeputeerde **ZAAL**: We zijn al jarenlang in gesprek met de sector. Pas in 2019 is in het Coalitieakkoord, -ook omdat het aantal datacenters gegroeid is- bepaald dat een Datacenterstrategie voor Noord-Holland moet worden opgesteld. In Haarlemmermeer en Amsterdam zijn er al strategieën, maar voor de rest van Noord-Holland nog niet. Laten we kijken hoe dat in één strategie kan worden neergelegd. Dat betekent niet dat we tot die tijd hebben
- 1395 stilgezeten en dat geen gesprekken met de sector hebben plaatsgevonden. In MRA-verband is er al uitgebreid over gesproken. Dat heeft geleid tot een concept Datacenterstrategie. Mijn voornaamste boodschap is dat dit een complex besluitvormingsproces is. We willen graag een zorgvuldig proces, waarbij we met alle stakeholders tot een strategie komen. Daarover gaan we binnenkort met u in gesprek middels een BOT-overleg. In het BOT overleg kunt u uw
- 1400 suggesties inbrengen. Dan kunnen we die integraal afwegen. Nu komen er moties voorbij met instrumenten, die we kennen van infrastructurele projecten. Die worden nu hier uit de heup geschoten. Die zouden we dan maar moeten toepassen op de datacenters. Dat is niet hoe Gedeputeerde Staten het proces voor zich zien. We willen u en de stakeholders daarbij betrekken. In mei bieden we u een BOT-overleg aan. Voor de zomer zal de eerste versie van de
- 1405 Datacenterstrategie voorliggen. Dat is voor een dergelijk complex besluitvormingsproces heel snel. Ik denk dat het goed is dat we er dan verder over praten. Dit was in het algemeen het advies, maar ik zal de moties aflopen.

De motie inzake de MER: Op het moment dat de Provincie Noord-Holland bevoegd gezag is, -en wij zijn van mening dat de Provincie bevoegd gezag is als het gaat om IPC-installaties van 50
1410 Megawatt of meer-. Daarover zijn we in gesprek met onder andere gemeente Hollands Kroon. Op het moment dat daarover volstrekke duidelijkheid is, kunnen we u die geven. Op het moment dat de Provincie bevoegd gezag is en er een MER noodzakelijk is, -dat is niet bij alle datacenters het geval-, dan zullen we zorgen dat die MER wordt uitgevoerd. U vraagt eigenlijk om ons aan de wet te houden. Dat doen we altijd.

1415 De MKBA is een instrument dat we kennen van infrastructurele projecten. Of dat bij datacenter het meest geschikte instrument is, daarover heeft de gedeputeerde haar twijfels. Dit instrument moet integraal worden afgewogen tegen alle andere instrumenten die we mogelijk in 'de koffer' hebben, of die bij andere organen liggen. Ik stel voor om dat in te brengen bij het BOT-overleg en vervolgens tijdens de commissiebehandeling van de Datacenterstrategie.

1420 De openheid van informatie: we hebben geen bevoegdheid om die af te dwingen. Het is wel iets waarover we met de datacenters spreken. De motie wordt ontraden, vanwege het ontbreken van instrumenten.

De motie inzake de tijdelijke stop wordt ook ontraden. We kunnen niet ingrijpen in bestaande procedures, omdat er geen voorbereidingsbesluit is. Buiten dat gaat het heel ver. In Noord-
1425 Holland Zuid zijn de meeste datacenters gevestigd. De Datacenterstrategieën van gemeenten Haarlemmermeer en Amsterdam zijn vergelijkbaar met wat wij voor ogen hebben voor de Noord-Hollandse Datacenterstrategie. Om nu een stop op de gehele provincie te leggen, terwijl er goede vestigingsvoorwaarden zijn, dat gaat Gedeputeerde Staten veel te ver.

Ten aanzien van motie 44 over koelsystemen heb ik al aangegeven dat dit het onderzoeken
1430 waard is in de Datacenterstrategie, maar dan als de best beschikbare techniek. Ik stel voor die motie aan te houden tot besluitvorming over de Datacenterstrategie.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Koyuncu. Een aantal partijen, waaronder de
1435 indiener van deze actualiteit hebben geen spreektijd meer. Dit is geen commissievergadering, maar een actualiteitenronde. Als we op deze wijze actualiteiten gaan inzetten, dan wordt dit straks piece de resistance van de hele vergadering. Daar zullen we toch echt met elkaar discipline moeten betrachten. U heeft de spreektijden gezien in de chat. Ik ga daarop heel strak sturen. Gedeputeerde Staten zijn al ruim door hun spreektijd heen. Zij hebben geen tijd meer om vragen te beantwoorden. Ik ben ruimhartig genoeg geweest. Dit instrument gaat dan zijn doel
1440 voorbij.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Begrijp ik goed dat de gedeputeerde aangeeft dat ze niet altijd de
1445 nodige informatie van de datacenters krijgt, geen bevoegdheid heeft om dat af te dwingen en dus ook niet op zoek gaat naar manieren om die informatie wel te krijgen?

Gedeputeerde **ZAAL**: De wijze waarop wij informatie zullen krijgen van datacenters is ook
1450 onderdeel van de Datacenterstrategie. We hebben goede gesprekken met de datacenters, ook over water-, energieverbruik en restwarmte. Ik kan niet op deze motie ingaan en dan zeggen dat we gaan afdwingen dat zij informatie ter beschikking stellen. Die bevoegdheid hebben we niet. In het kader van de Datacenterstrategie kunnen we kijken of we die bevoegdheden kunnen creëren.

Ik twijfel daarover. Dat zal een onderwerp zijn waarnaar nader onderzoek moet worden gedaan en waarover met elkaar gesproken kan worden in commissieverband. Kom daar later op terug bij het BOT-overleg. Dan hebben we een goed doorvlochten juridisch advies, wat nu met een motie VOD niet aan de orde is.

1455

De **VOORZITTER**: Ik kijk of partijen nog hebben tijd hebben om in tweede termijn het woord te voeren. U moet zich realiseren dat Gedeputeerde Staten geen tijd meer hebben om antwoord te geven.

1460

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik had graag gezien dat de moties, zoals ze genoemd zijn, een antwoord krijgen binnen de te bespreken Datacenterstrategie. Dat betekent niet automatisch dat ze allemaal worden overgenomen, maar dat er een antwoord is. Er is voorgesteld om een BOT-overleg te houden. Dat is niet openbaar. Dan stel ik voor om het BOT-overleg openbaar te houden. Ik hoor graag van de anderen hoe zij daarover denken.

1465

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik wil verduidelijken dat de VVD het wel degelijk belangrijk vindt om goed te kijken wat de impact is van datacentra op het landschap van Noord-Holland en wat de gevolgen zijn voor de provincie met betrekking tot het gebruik van drinkwater. De beantwoording van schriftelijke vragen is voor de fractie van de VVD echter op dit moment afdoende, wat niet wegneemt dat wij hierover in contact zijn met onze collega's van het waterschap. Het waterschap is immers in eerste instantie verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en heeft te zorgen dat er voldoende en kwalitatief goed drinkwater voor handen is.

1470

Dit spoeddebat is aangevraagd met als hoofdreden het gebruik van drinkwater en de chemicaliën die worden gebruikt. Toch zien we nu een bloemlezing aan moties langskomen. Over een aantal gaat de provincie niet. Verder zijn er moties die we sympathiek vinden, maar we vinden het nu niet het juiste moment om erover te stemmen. De VVD is blij om te horen dat er volgende maand een BOT-overleg wordt gehouden, waarin er meer duidelijkheid komt over het wie, wat, waar, wanneer en welke verantwoordelijkheden. Dan kunnen we met elkaar van gedachte wisselen over wat we in de Datacenterstrategie willen terugzien.

1475

1480

In reactie op mevrouw Alberts. Of het BOT-overleg openbaar kan zijn, is afhankelijk van de informatie die wordt gedeeld. Als die in openbaarheid kan worden gedeeld dan kan het onderwerp worden geagendeerd als agendapunt voor de commissie.

1485

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik had een interruptie aangemeld, maar die is niet toegestaan. Een aantal vragen is niet beantwoord. Klopt het dat gemeente Hollands Kroon van mening is dat de Provincie vanaf nu bevoegd gezag is, ook voor het verlenen van vergunningen. De gemeente schijnt gezegd te hebben dat reeds verleende vergunningen niet meer gelden. Klopt dat of zijn die onherroepelijk, zoals bijvoorbeeld voor het venster? Dat willen we weten voor de stemming over de moties. Als een datacenter in een bestemmingsplan is toegestaan, kunnen vergunningsaanvragen dan opzij worden gelegd om op die nieuwe vestigingsvoorwaarden te wachten? Kan dat juridisch gezien? Voor de procesmotie willen we dat weten.

1490

We constateren een houding bij Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten om alle zorgpunten rond de datacenters toch maar weer uit te stellen en te verwijzen naar een BOT-overleg en een

1495 strategie. Dat vinden wij jammer. We hadden liever meer actualiteitsgevoel gezien bij
Gedeputeerde Staten en de coalitiepartijen.
We begrijpen dat de waterschappen over de kwaliteit van water en de chemicaliën gaan, maar dan
nog wel de vraag, -en misschien kan die schriftelijk worden beantwoord-. Bij het
waterinnamepunt in Andijk is het waterkwaliteitsaspect van de lozing vanuit datacenters
gesignaleerd. Er blijkt een maatregel aan gekoppeld te zijn. Wat was er nu precies aan de hand?
1500 Welke maatregel is genomen en wordt die goed nageleefd?

1505 De heer **ZOON** (PvdD): Blijkbaar hebben Gedeputeerde Staten in de afgelopen zeven jaar een
groene spiegel voorgehouden gekregen. Datacenters blijken helemaal niet zo groen te zijn als we
dat vanaf 2014 altijd gehoord hebben. Blijkbaar heeft het college zich de afgelopen jaren
verkeerd laten informeren en zitten slapen, door nu pas te gaan werken aan een strategie.
Overigens wordt daarover ook al twee jaar gedaan. Heb je geen strategie dan zul je initiatieven
tijdelijk moeten stoppen. Dat hadden we moeten doen met biomassacentrales. Dat hebben we
gedaan bij de geitenhouderijen. Daarom een pleidooi om de motie van de PvdD te steunen.

1510 Mevrouw **VAN WIJNEN** (GL): We bedanken Gedeputeerde Staten voor de beantwoording. Daarmee
benadrukken zij, maar ook wij met moties hoe complex het onderwerp is. Voor ons was de
beantwoording voldoende. Voor wat betreft moties volgen we de lijn van mevrouw Kaamer van
Hoegee. Een aantal moties is sympathiek. Ze voegen iets toe aan een zorgvuldige inpassing en
plaatsing van datacentra. Voor nu is het te vroeg om met de moties in te stemmen. We zullen op
1515 dit moment tegen stemmen.
We willen de oproep van de SP om het BOT-overleg openbaar te maken steunen. Het draagt bij
aan de transparantie die we als provincie willen uitstralen. Als dat mogelijk is, dan zien we dat
graag gebeuren.

1520 De **VOORZITTER**: Dan was er een vraag die duidelijkheid vraagt over een van de moties. Ik vind
dat u wel moet weten waarover u stemt. Bij hoge uitzondering geef ik gedeputeerde Zaal de
gelegenheid om duidelijkheid te geven ten aanzien van die motie.

1525 Gedeputeerde **ZAAL**: Ik wil graag twee opmerkingen maken. De eerst is naar aanleiding van de
inbreng van de SP. Ik heb mevrouw Alberts gehoord. Tijdens het BOT-overleg zal ik er een actieve
herinnering aan hebben. Ik stel voor dat we de dingen, die nu besproken zijn, alvast uitzoeken en
ook meenemen, om de tijd die we nu met elkaar hebben genomen, een nuttig vervolg te geven.
De tweede vraag is van mevrouw Koning over Hollands Kroon. We zijn in gesprek met gemeente
Hollands Kroon over de bevoegdheidsverdeling. De nieuwe inzichten, die er zijn, worden gedeeld
1530 door de gemeente. Wat dat voor consequenties heeft voor bestaande vergunningen dat brengen
we nog goed in kaart. Als daarover duidelijkheid is, wordt u via mij of door gedeputeerde Olthof
uitgebreid geïnformeerd.

1535 De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu een einde maken aan het bespreken van deze actualiteit. Een
actualiteit is niet bedoeld voor een uitgebreide discussie, met als gevolg dat uit de spreektijd
wordt gelopen.

We gaan over tot het in stemming brengen van de moties. Dat doen we wederom digitaal. Ik verzoek u nu naar de stemmodule te gaan.

1540 De heer **MANTEL**: Ik heb geen antwoord op mijn vraag of Gedeputeerde Staten de aanbeveling uit het rapport overneemt.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik hoor dat gedeputeerde Zaal ingaat op mijn opmerking om het besprokene mee te nemen in de Datacenterstrategie. Ik houd onze motie aan totdat in het BOT
1545 duidelijk is geworden in hoeverre zaken zijn meegenomen. Mogelijk komt de motie dan alsnog terug. Ik heb geen zin om de motie nu te laten wegstemmen om vervolgens nergens meer in het verhaal een MKBA terug te zien komen.

De **VOORZITTER**: Motie 41 is ingetrokken.

1550

Dan gaan we over tot het in stemming brengen van de moties.

De Statenleden Van Gilse (VVD) en Steeman (D66) onthouden zich van stemming, vanwege geldige juridische redenen. De heer Heijnen (CDA) is afwezig. Er kunnen 50 geldige stemmen
1555 worden uitgebracht.

De heer **MANTEL**: Ik heb nog steeds geen antwoord gehad op mijn vraag of Gedeputeerde Staten de aanbevelingen uit het rapport overneemt, zodat ik eventueel nog twee moties kan indienen.

1560 De **VOORZITTER**: Dat gaat niet meer. U krijgt op dit moment geen antwoord. De actualiteit is gesloten. We gaan nu over tot het in stemming brengen van de ingediende moties. U heeft ook geen spreektijd meer. Dat gaat helaas niet.

Voordat ik overga tot digitale stemming schors ik de vergadering voor twee minuten tot 15.55
1565 uur.

[Schorsing 15.53 – 16.00 uur]

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering.

1570 De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

Motie 38 'Geen drinkwatertekort door datacenters' wordt met 28 stemmen tegen, 22 stemmen voor en 2 onthoudingen van stemming verworpen. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van CU, GL, PvdA, D66 en VVD. De leden Steeman (D66) en Van Gilse (VVD) hebben zich
1575 onthouden van stemming.

Motie 39 'Duidelijkheid over chemicaliën in water'

De digitale stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.

- 1580 Motie 39 wordt met 27 stemmen tegen, 22 stemmen voor en 2 onthoudingen verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CU, GL, PvdA, D66 en VVD. De leden Steeman (D66) en Van Gilse (VVD) hebben zich onthouden van stemming.
- Motie 40 'Maak de MER datacenter-proof'
- 1585 De digitale stemming wordt geopend en na een minuut gesloten. Motie 40 wordt met 31 stemmen tegen, 19 stemmen voor en 2 onthoudingen verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CU, GL, PvdD, PvdA, VVD en D66. De leden Steeman (D66) en Van Gilse (VVD) hebben zich onthouden van stemming.
- 1590 Motie 42 'Datacentra dwingen openheid van zaken te geven met betrekking tot waterverbruik' De digitale stemming wordt geopend en na een minuut gesloten. Motie 42 wordt met 28 stemmen tegen, 22 stemmen voor en 2 onthoudingen verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CU, GL, PvdA, D66 en VVD. De leden Steeman (D66) en Van Gilse (VVD) hebben zich onthouden van stemming.
- 1595 Motie 43 'Tijdelijke stop op procedures datacenters' Motie 43 wordt met 30 stemmen tegen, 20 stemmen voor en 2 onthoudingen verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, GL, PvdA, VVD en D66. De leden Steeman (D66) en Van Gilse (VVD) hebben zich onthouden van stemming.
- 1600 Motie 44 'Uitsluitend datacentra met gesloten koelsystemen toelaten' De digitale stemming wordt geopend en na een minuut gesloten. Motie 44 wordt met 31 stemmen tegen, 19 stemmen voor en 2 onthoudingen verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, CU, GL, PvdA, D66 en VVD. De leden Steeman (D66) en Van
- 1605 Gilse (VVD) hebben zich onthouden van stemming.
- De **VOORZITTER**: Daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze actualiteit.
- Dan gaan we over naar de volgende actualiteit, ingediend door de PvdD. Dat is een actualiteit
- 1610 inzake de brief van de ILT over inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen bij Tata en de recente brand.
- Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): Stelt u zich nu eens voor dat u een van de burgers in de regio van Tata bent. Jarenlang kunt u de ramen niet normaal open doen, door stof en stank. Voordat u buiten
- 1615 gaat sporten moet u eerst de windrichting controleren. Uw kinderen en kleinkinderen kunnen niet normaal buiten spelen: elke dag moeten hun speelplekken worden ontdaan van Tata's stoffen. Jarenlang zijn er steeds nieuwe indicaties dat uw gezondheid en die van uw dierbaren door Tata wordt bedreigd. De hoeveelheid kankerverwekkende stoffen in Wijk aan Zee is toegenomen. En tot overmaat van ramp blijkt keer op keer dat de verantwoordelijke instanties onvoldoende grip
- 1620 hebben op Tata. En dan leest u de recente brief van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) die de Omgevingsdienst erop wijst dat zelfs de wettelijk verplichte rapportages van Tata over de giftige Zeer Zorgwekkende Stoffen aan alle kanten rammelen. De bekende uitstootcijfers zijn

mogelijk een onderschatting en ook het uitgaan van jaargemiddelden wordt in twijfel gebracht. Uitgerekend het extreem giftige metaal Beryllium wordt volgens de ILT niet gemonitord.

1625 Alsof de onzekerheid en angst niet groot genoeg zijn, lijkt uit de meest recente brand bij Tata de communicatie ook niet op orde. Lopen mensen en milieu nu gevaar? Burgers hebben geen idee. Volksvertegenwoordigers hebben geen idee. Hoe gaat de provincie dit allemaal aanpakken en op welke termijn? Burgers hebben geen idee. Volksvertegenwoordigers hebben geen idee.

1630 Bij zoveel ernstige feiten zou je verwachten dat de provincie eerder dan de maandelijkse commissie iets communiceert. Minstens een bericht van gedeputeerde op social media. Niets van dat gezien. Daarom hebben wij deze Actualiteit aangevraagd. Bewoners verdienen snellere opheldering. Er zijn inmiddels zoveel schandalen rond Tata, dat we het in deze vergadering houden bij de meest urgente vragen. Over de rest zullen we Gedeputeerde Staten uitgebreid in commissie ondervragen.

1635 Eerst de urgente vragen over de brief van ILT en daarna nog drie vragen over de brand. Gaat de Omgevingsdienst echt alle adviezen van ILT over Tata oppakken en hoe snel gebeurt dat? Kunt u toezeggen dat de gezondheid van de omwonenden daarbij voorop staat? Anders hebben we daar een motie voor achter de hand. Weet de Omgevingsdienst nu of kankerverwekker benzeen wel of niet volledig wordt afgevangen en zo niet, wat zijn de mogelijke gevaren voor de
1640 gezondheid van de leefomgeving? Wat is de impact op de gezondheid van mensen en hun leefomgeving door het giftige Beryllium? Klopt het dat Beryllium niet of onvoldoende wordt gemonitord? Moet daar niet per direct actie op worden ondernomen?

Dan de drie vragen over de laatste brand. De brand ontstond op 28 maart rond 14.30 uur. Grote donkere rookwolken. De Veiligheidsregio stuurde om 15.15 uur een kort bericht via social media
1645 dat er brand was en het advies was om ramen en deuren gesloten te houden. Rond 15.30 uur bleek de Veiligheidsregio te weten wat de oorzaak was. De Omgevingsdienst stuurde pas rond 16.00 uur een bericht uit, waaruit bleek dat ze nog geen idee hadden wat de oorzaak was, terwijl de Veiligheidsregio het al wist. Tata was vergeten te communiceren met de Omgevingsdienst.

1650 De vraag is: Wat gaat er precies mis in de communicatie? Moet de communicatie tussen Omgevingsdienst en Veiligheidsregio niet beter bij calamiteiten? Communiceren die überhaupt met elkaar? Dat lijkt ons handig, gezien Tata zelf niet altijd alert is.

Kunnen Gedeputeerde Staten een tijdlijn schetsen rond de gang van zaken en hoe en op welk moment precies gecommuniceerd is, niet alleen naar inwoners, maar ook tussen Tata, Omgevingsdienst en Veiligheidsregio?

1655 Het ging dit keer goed, maar wat als de volgende keer een grotere ramp ontstaat? Welke lessen trekken Gedeputeerde Staten hieruit? Hoe gaan Gedeputeerde Staten ervoor zorgen dat de Omgevingsdienst ook tijdig ter plekke is?

Wij zijn de afgelopen weken veel gebeld door bezorgde omwonenden. Wij verwachten van de gedeputeerde volledige en precieze antwoorden, niet een algemeen verhaal. Dat is wel zo eerlijk

1660 naar de inwoners en het scheelt interrupties. Wij wachten de reactie van de gedeputeerde af en komen mogelijk met een motie.

De heer **SMALING** (SP): We spreken vaak over Tata Steel. Vaak staan dezelfde onderwerpen rondom Tata Steel op de agenda. We bevinden ons nog steeds in dat knellende pak, waarin je
1665 enerzijds het grote belang van het bedrijf voor het land en zeker voor de Regio IJmond moet

wegen tegen de overlast die omwonenden in allerlei soorten en maten beleven. Wat de brand betreft sluit ik me aan bij de woorden van Statenlid Kostić. Daar wil ik geen extra woorden aan wijden. Ik sluit me ook aan bij de vragen.

1670 Wat betreft het rapport van ILT hebben we ons wel verbaasd over de zaken die daarin naar voren komen. Was dat al niet bekend? Het lijkt alsof het een eerste inventarisatie is van Zeer
Zorgwekkende Stoffen. Je verwacht dat een bedrijf dat ook meeneemt in een rapportage. Ik noem bijvoorbeeld dat slechts 17 van de 113 meetpunten, of punten waar met emissies, zijn
1675 meegenomen in het rapport. Er waren 2600 voorvallen, waarvan niet duidelijk is of dat tot emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen heeft geleid. Er is geen lopend verwijderings- en reductieprogramma, terwijl dat wel in de activiteitenregeling staat. Stoffen als Beryllium en Benzopyreen, Benzol en ook bepaalde koolwaterstoffen worden genoemd. Daarbij vraag je jezelf af of ILT dan zoveel betere chemici heeft dan Tata Steel. Verder wordt geen cumulatie toegepast op de grensmassa.

1680 Dan benoem ik nog de twee meest in het oog springende zaken. De werkelijke emissie ligt veel lager dan de vergunde emissie. Is de vergunning dan zo oud dat de best beschikbare techniek daar helemaal niet in voorkomt? In principe is dit voor het bedrijf juist een goede uitkomst. Er wordt gesuggereerd om het niveau van de vergunning te laten zakken. Ik ben benieuwd naar hoe dit nu in elkaar steekt.

1685 Aan het eind van de brief staat nog iets vermeld over kankerverwekkende stoffen. Daar wordt de vraag gesteld of piekbelastingen meer belastend zijn dan een hoger jaargemiddelde. Dat wil ik ook weten, maar ik vind het ook raar dat het nu in deze brief gevraagd wordt. Je verwacht dat GGD, RIVM en dergelijke die informatie al lang paraat zouden moeten hebben.

1690 Mevrouw **KONING** (CDA): Naar aanleiding van het debat over Tata aan de hand van het rapport van de Rekenkamer had het CDA de indruk dat de gedeputeerde samen met de Omgevingsdienst de zaken nu goed in de hand heeft. Echter, nu zijn er toch weer nieuwe verontrustende berichten en rapporten over overschrijdingen en te late meldingen. Zo was er onder meer een lozing van kwik. We lezen in de media dat de Omgevingsdienst op 30 maart aan Tata Steel een week de tijd heeft gegeven om te laten weten welke maatregelen het bedrijf per direct neemt om aan de eisen
1695 omtrent kwiklozing te voldoen. Heeft Tata direct maatregelen getroffen? Wat was de reactie van Tata op de eis van de Omgevingsdienst?

1700 Hebben Gedeputeerde Staten en de Omgevingsdienst nu echt goed grip op de complexe situatie bij Tata Steel en ook op de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen? Kunnen wij daarop vertrouwen? We horen het graag.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Er zijn al veel vragen gesteld. Ik wacht de beantwoording van de gedeputeerde af.

1705 De heer **LEERINK** (PvdA): Weer twee incidenten waarover we het zeker moeten hebben. Ze zijn belangrijk, zeker voor de bewoners van Wijk aan Zee, en roepen ook veel vragen op. We vragen ons wel af of dit tijdens deze Actualiteit moet. Bij een grote brand zou ik me daarbij nog iets kunnen voorstellen, al is de Veiligheidsregio in eerste instantie aan zet. We hebben met elkaar afgesproken, juist omdat we Tata zo belangrijk vinden, dat we iedere commissievergadering de

1710 ruimte nemen om er over door te spreken. Wil de gedeputeerde de Staten over het rapport van de
ILT en over de brand uitgebreid meenemen tijdens de komende commissievergadering? Wellicht
kan hij de commissie op voorhand van de nodige informatie voorzien? Dan kan het gesprek op
een goede manier worden gevoerd. Dat lijkt me zinvoller dan om het in deze setting te doen.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Kostić.

1715

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik wil wel opmerken dat ik er niet zo over denk. De burgers denken er
zo over. Daarom worden wij platgebeld. Mijn vraag aan u is of u dit niet urgent genoeg vindt
Negeert u het feit dat burgers in onzekerheid zitten, omdat er teveel vragen zijn opgeworpen
sinds de gebeurtenissen?

1720

De heer **LEERINK** (PvdA): Dat vind ik een beetje flauw. Alsof de PvdD zich nu opwerpt en hier 'de
burger' vertolkt. Ik spreek ook mensen uit Wijk aan Zee. Wij hebben die contacten ook. We
proberen met elkaar die contacten zo goed mogelijk te onderhouden en de lijnen zo kort
mogelijk te houden. We vinden het allemaal enorm belangrijk dat het weer goed in Wijk aan Zee
1725 in relatie tot Tata. Ik denk dat die ene week verschil niet zoveel uitmaakt. Ja, het is urgent. Ja, we
moeten het erover hebben, maar soms kan de nodige voorbereiding ervoor zorgen dat je meer
beslagen ten ijs komt. De discussie moet in de juiste setting worden gevoerd. Dit helpt om de
duidelijkheid te verschaffen die nodig is. Het gaat er niet alleen om dat je laat zien dat je iets
belangrijk vindt. Het gaat er ook om dat je met elkaar een stap verder komt. Ik denk dat dit beter
1730 kan in de commissie Natuur Landbouw en Gezondheid, op basis van de juiste informatie. Vandaar
dat ik van de gedeputeerde wil weten of we de discussie volgende week kunnen voeren en of we
voor die tijd en ter voorbereiding de nodige informatie kunnen verwachten.

De **VOORZITTER**: De heer Heijnen is weer ingelogd en aanwezig in de vergadering.

1735

Het woord is aan mevrouw Bezaan.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): De PVV schrok ook van de berichtgeving dat Tata Steel kwik loost in het
riool zonder benodigde vergunning. Alsof dat al niet erg genoeg is, blijkt tevens dat begin 2019
door de Omgevingsdienst om een lijst is gevraagd van alle Zeer Zorgwekkende Stoffen die het
1740 staalbedrijf via afvalwater in het gemeentelijk riool loost, maar dat pas eind vorig jaar en in
januari dit jaar overzichten zijn verstrekt. Die blijken ook nog eens onvoldoende gegevens te
bevatten. Bovendien zouden rapportages onvolledig zijn. Maar uit de rapportages blijkt wel dat
slechts bij 17 van de 213 zogeheten emissiepunten maatregelen zijn genomen om de uitstoot
van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) te reduceren. De heer Smaling refereerde daar ook al aan.
1745 Een ronduit bizarre en ontoelaatbare gang van zaken.

De Omgevingsdienst heeft Tata Steel een week de tijd gegeven om te laten weten welke
maatregelen worden genomen om aan de eisen te voldoen. Dat was eind maart. Ook mevrouw
Koning refereerde daaraan. Hoe staat het daarmee en welke maatregelen gaan er richting Tata
Steel genomen worden? Immers, het gevoel bekruipt onze fractie dat de Omgevingsdienst nog
1750 steeds geen harde vuist kan maken richting het bedrijf, wanneer dat nodig is. Graag een reactie
van de gedeputeerde.

1755 En dan de brand bij Tata op 28 maart jongstleden, waarbij de Omgevingsdienst pas na bijna een uur op de hoogte werd gesteld. Volgens Tata Steel kwam dit door een menselijke fout; iemand zou het te laat hebben gemeld. Maar was er dan geen protocol aanwezig, of was daar bij het personeel geen kennis van? Het voelt vreemd aan dat deze enorme brand zo lang heeft kunnen duren, voordat er een belletje richting de Omgevingsdienst ging. De Omgevingsdienst heeft opdracht aan Tata Steel gegeven om de brand te onderzoeken en onze fractie is benieuwd naar de uitkomsten. Zijn deze er al?

1760 De PVV onderkent de belangrijke economische waarde van Tata Steel voor de regio, maar vindt wel dat er hard mag worden opgetreden wanneer stelselmatig zaken niet goed gaan. En dat lijkt hier helaas het geval te zijn.

1765 Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): Allereerst zijn we het eens met de oproep van de heer Leerink, om in de commissie verder te praten over dit onderwerp. Dat neemt niet weg dat onze fractie wel geschokt was toen we het artikel in de Volkskrant lazen. We waren ook wel een beetje verontrust. Wat D66 betreft heeft Tata Steel, gezien het economische belang van de onderneming, maar ook de ingezette transitie naar een duurzame staalfabriek, een plek in de IJmond. We vinden wel dat Tata Steel zich zou moeten gedragen als een goede buur. Dit artikel lijkt het tegendeel te laten zien. Bestudering van de waarschuwingsbrief van de Omgevingsdienst, waarnaar het artikel verwijst, roept vragen op. De brief van de Omgevingsdienst stelt dat er geen vergunning is verleend voor de lozing van kwik. Op welke manier is binnen de huidige vergunning voor Tata Steel mogelijk dat kwik geloosd zou mogen worden, zoals Tata stelt? Het artikel in de Volkskrant suggereert dat kwik in het oppervlaktewater terecht kan komen. Is het mogelijk dat kwik door de genoemde lozing in het riool ook in het oppervlaktewater terecht komt? Zijn omwonenden
1770
1775 hierdoor ook echt in gevaar. De brief van de Omgevingsdienst stelt dat de aangeleverde gegevens door Tata Steel aan de Omgevingsdienst over de uitstoot van ZZS in de lucht onvoldoende is voor doorzending naar het RIVM. Hoe moeten we dit zien? Is dit een grove schending van de afspraken? We horen graag de reactie van de gedeputeerde.

1780 De heer **DESSING** (FvD): Er is al veel gezegd, waar wij ons graag bij aansluiten. Ook wij kijken altijd naar de balans tussen de economische noodzaak van Tata Steel en de gezondheid van de bevolking die gegarandeerd moet zijn. De opmerkingen die gemaakt zijn over de brand en de late reactie en de communicatie tussen Tata, Omgevingsdienst en Veiligheidsregio onderschrijven we ook.

1785 Als ik er vanuit een breder perspectief naar kijk, dan hebben we te maken met een bedrijf met een zeer complexe bedrijfsstructuur, met een groot aantal protocollen in veiligheids- en communicatiesystemen. Dat brengt me bij de vraag, die de SP al aanstipte over de rapportage van de ILT. Heeft de ILT voldoende kennis van een dergelijk complex systeem om dit op een goede manier te kunnen monitoren?

1790 Ook onderschrijf ik het verhaal van de het CDA. De grip op het al dan niet vrijkomen van gevaarlijke stoffen is juist door de complexiteit van groot belang. We richten ons op het feit dat er maximale transparantie op dit dossier zou moeten zijn.

- 1795 De heer **ROOSENDAAL** (VVD): We hebben recent nog gesproken over het Rekenkameronderzoek. Mijn eerste vraag gaat over het feit dat er te weinig grip zou zijn van de Omgevingsdienst op Tata. Zijn er nieuwe feiten waaruit dit blijkt, anders dan al genoemd in het Rekenkameronderzoek? Zo ja, welke extra maatregelen zouden er dan volgens Gedeputeerde Staten genomen moeten worden, om meer grip te krijgen op de Omgevingsdienst? Hoe kunnen we überhaupt vaststellen of er voldoende grip van de Omgevingsdienst op Tata is? Wie stelt dat
- 1800 vast en per wanneer?
- Het tweede onderwerp betreft de uitstoot van ZZS. ER wordt gesteld dat dit op een niveau gebeurt boven de Europese normen. Om welke stoffen gaat het precies? Over welke normen spreken we? Valt de uitstoot wel binnen de wettelijke norm en vergunningen die in Nederland zijn afgegeven?
- 1805 Het volgende punt gaat over de afhandeling van de brand. Was er wel of geen NL Alert nodig? Waarom hebben de stations geen verhoogde uitstoot gemeten?
- Dan nog over de kwiklozing op het riool. De Omgevingsdienst geeft aan dat de vergunning ontbreekt en dat de lozing hoger was dan zou zijn toegestaan op basis van een mogelijke vergunning. Tata beweert dat er wel een vergunning is. Wie heeft er gelijk? Waarom heeft er geen
- 1810 afstemming met Tata plaatsgevonden, voordat er een zorgwekkend persbericht door de Omgevingsdienst naar buiten werd gebracht.
- We zijn het eens met de heer Leerink dat dit soort zaken zorgvuldig moeten worden opgepakt. Eerst moeten de feiten boven tafel komen, voordat men over elkaar heen valt en zo ongewenst de onrust verder wordt vergroot. Gezondheid en veiligheid zijn van groot belang. Bewoners en Tata
- 1815 hebben recht op betrouwbare informatie. Hoor en wederhoor voordat persberichten naar buiten gaan. Zorgvuldigheid en snelheid zijn van belang, maar wel in die volgorde. Provinciale Staten moeten actiever worden geïnformeerd.
- Mevrouw **ER** (GL): Ook wij willen ons aansluiten bij het punt van de heer Leerink. We willen nu wel
- 1820 alvast wat vragen stellen. De Provincie heeft de afgelopen tijd het toezicht en de handhaving aangepakt en aangegeven sneller en strenger te zullen optreden. Toch lijkt deze boodschap niet helemaal te zijn binnengekomen bij het bedrijf. Na het uitbreken van een grote brand wordt de Omgevingsdienst pas een uur later ingelicht. Juist het eerste uur is cruciaal om maatregelen te treffen en om de veiligheid van omwonenden te kunnen waarborgen. Toch heeft Tata Steel
- 1825 verzuimd dit te doen. Hoe kan het dat een groot bedrijf als Tata Steel, waar vaker calamiteiten voorkomen, er blijkbaar geen goed protocol op nahoudt, dat ook nog eens goed wordt nageleefd. Dit is wat GL betreft het moment om te laten zien dat de Provincie daadwerkelijk een nieuw en beter beleid gaat voeren om het toezicht en de handhaving te verbeteren. Hoe gaat het college samen met de Omgevingsdienst er voor zorgen dat Tata Steel bij een eventuele volgende
- 1830 calamiteit wel tijdig een melding doet?
- Dan nog over de brief met het advies van ILT. Ook wij hebben hierover onze zorgen. We zien wel dat de brief is opgesteld na een adviesverzoek vanuit de Omgevingsdienst. Dit sluit goed aan op het advies van de Randstedelijke Rekenkamer om beter te gaan samenwerken met alle adviesorganen. Als we de brief van de Omgevingsdienst van 24 maart aan Tata Steel lezen dan
- 1835 zien we ook dat alle punten van de ILT zijn overgenomen. Kunnen Gedeputeerde Staten bevestigen dat alle adviespunten van de ILT zijn gecommuniceerd richting Tata? Gaat de

Omgevingsdienst opnieuw overleggen met de ILT als er straks nieuwe informatie door Tata Steel is aangeleverd? We sluiten ons aan bij de vragen over de lozing van kwik.

- 1840 De heer **KOYUNCU** (DENK): Tata Steel is het zorgenkindje van de provincie. De afgelopen jaren regende het klachten over de staalfabriek. Van de gevaarlijke grafietregen tot het verhandelen van CO2-rechten. Daar kwam afgelopen maand nog boven op de onvolledige gif-rapportage. De DENK-fractie maakt zich grote zorgen over de gezondheid van burgers en de omgeving. Fractiegenoot Mangal wees eerder op de gevaren van grafietregen voor kinderen. Hij vroeg het
- 1845 RIVM onderzoek zo snel mogelijk te laten uitvoeren. Ik hoor graag wanneer we dat kunnen verwachten.
- De naleving van regels: Wie een blik werpt op Google en Tata Steel intikt, ziet een waslijst aan beschuldigingen en overtredingen. Met de onvolledige gif-rapportage kunnen we er weer een toevoegen. Het is geen lijst om trots op te zijn. Ik wil weten wat de mogelijkheden voor de
- 1850 provincie zijn om de controle strak te houden op Tata Steel. Kan het college de garantie geven dat we niet weer over een week worden geconfronteerd met een volgende misstand bij de controle van Tata Steel? Hoe staat het met de kennis en capaciteit bij de Omgevingsdienst en Tata Steel zelf. Eerder vernamen we dat de naleving van milieuregelgeving bemoeilijkt wordt door een gebrek aan de juiste expertise en personeel. Graag verneem ik van het college hoe het er nu
- 1855 voorstaat. Kan de gedeputeerde een toezegging doen dat de kennis en capaciteit bij de Omgevingsdienst en Tata Steel momenteel op orde zijn?
- De heer **KLEIN** (CU): Naar aanleiding van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer dat we vorige maand hebben besproken heeft zowel de Omgevingsdienst als de Provincie aangegeven
- 1860 scherper toezicht te houden op Tata en te werken aan het herstel van vertrouwen door de omgeving. Nu zien we weer berichten in het nieuws waarin gesuggereerd wordt dat de Omgevingsdienst te laks reageert. De vergunning voor de Zeer Zorgwekkende Stoffen blijkt te ruim en de rapportage van Tata blijkt incompleet. De CU vindt dit zeer teleurstellend en slecht voor het vertrouwen van de omgeving in de overheid. Juist aan dat vertrouwen moeten we
- 1865 werken. Graag horen we een reflectie van Gedeputeerde Staten op de stelling dat de Omgevingsdienst te laks reageert, de vergunning veel te ruim en de rapportage van Tata incompleet is. Hoe kijken Gedeputeerde Staten aan tegen de recente gebeurtenissen rondom de brand? Hoe gaan we nu echt voorkomen dat dit soort incidenten steeds weer opspelen?
- 1870 Gedeputeerde **OLTHOF**: Niet alleen Statenlid Kostić heeft veel contact heeft met bewoners; dat hebben we allemaal. Wij delen ook de zorgen van de bewoners. Die vinden we erg begrijpelijk. Deze nieuwsberichten in de media helpen niet aan het vertrouwen in Toezicht en Handhaving. Dat realiseren we ons goed. Toch wil ik me voor dit deel wel bij de feiten houden. Over de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) hebben we al eerder gesproken. Tot 31 december 2021 hebben alle
- 1875 bedrijven de gelegenheid om informatie aan te leveren over de ZZS. Op basis van die inventarisatie gaat de Omgevingsdienst een analyse maken en zal indien nodig aanvullende vragen stellen. Wat in het Rekenkamerrapport staat, wat ook is opgenomen in het Programma Tata Steel en wat is besproken in de commissie, is dat de Omgevingsdienst ook meer gebruik gaat maken van de kennis en expertise van andere partijen, zoals de GGD, andere

1880 Omgevingsdiensten, maar ook de ILT. De inventarisatie van ZZS is ontvangen van Tata Steel. Er volgde een analyse. Op basis van de analyse door de Omgevingsdienst heeft de Omgevingsdienst geconstateerd dat de inventarisatie niet volledig was en dat er nog aanvullende vragen waren. Die vragen zijn door de Omgevingsdienst voorgelegd aan de ILT, met het verzoek daarop te reageren. Dat is allemaal zoals het eerder is afgesproken. Wat niet is afgesproken is dat de ILT

1885 daar overheen een brief schrijft, welke door de media wordt overgenomen. Daardoor zijn er veel zorgen naar buiten gekomen. Wat heeft de Omgevingsdienst gedaan met de informatie van de ILT? De aanvullende vragen van de ILT zijn door de Omgevingsdienst overgenomen. Het grootste deel betrof vragen van de Omgevingsdienst, welke zijn bevestigd door de ILT. Vervolgens heeft de Omgevingsdienst Tata om een overzicht en een aanvulling gevraagd. Dat is allemaal volgens

1890 de afspraak die we met elkaar hebben gemaakt. De Omgevingsdienst is hier in control en doet zijn werk zoals is afgesproken. Er komt nu niets nieuws naar boven. Het gaat hier om een inventarisatie die op basis van een bestuursafpraak met de Staatssecretaris in 2018 is gemaakt. Op basis van deze inventarisatie kan de minimalisatieverplichting strakker worden gehandhaafd. Daar waar de vergunning ruimer is dan de werkelijke emissie, kan de vergunning worden

1895 aangepast. Dat zijn de afspraken die zijn gemaakt. De Omgevingsdienst houdt zich daaraan. We hebben ook met elkaar afgesproken dat ik Provinciale Staten daarover zal informeren. We zijn bezig met een inventarisatie. We hebben nog aanvullende vragen aan de Omgevingsdienst. Ik verwacht dat de informatie in de tweede helft van mei naar Provinciale Staten kan worden gestuurd en kan worden besproken. Dan hebben we een volledig beeld. Het gaat niet alleen om

1900 een inventarisatie bij Tata Steel. Het gaat over een inventarisatie bij alle BSO-bedrijven. In dat opzicht komt er een veel breder beeld, waarin ook deze informatie naar voren komt, net als de technische informatie, als het gaat over Benzeen en Beryllium. We wachten eerst op de reactie van Tata Steel. De reactie van ILT betreft allemaal aanvullende vragen. ILT adviseert de Omgevingsdienst om deze aanvullende vragen te stellen. Die vragen worden op deze manier

1905 overgenomen. De Omgevingsdienst doet precies dat wat is afgesproken en wat in de lijn der verwachting ligt.

De **VOORZITTER**: Een interruptie van Statenlid Kostić. Ik wil u erop wijzen dat u amper nog spreektijd heeft. U verspeelt daarmee uw tweede termijn.

1910 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): De gedeputeerde zegt dat dit alles afgesproken is. Dat is ook zo, maar het gaat niet om simpele vragen. Dit zijn fundamentele problemen die worden geconstateerd. We willen graag weten hoe het zit met Benzeen en Beryllium, zodat we weten dat burgers niet op korte termijn in de problemen komen.

1915 Gedeputeerde **OLTHOF**: Er zijn 1 500 Zeer Zorgwekkende Stoffen. Een groot deel is niet eens genormeerd. Daarom wordt nu eindelijk een inventarisatie gemaakt. Het zou naïef zijn om het nu alleen te richten op deze twee stoffen, terwijl er veel meer ZZS zijn. Die inventarisatie moet worden afgemaakt. Ik begrijp de zorgen heel goed. Dit is niet een incident dat nu is gebeurd. Dit

1920 is iets wat al jaren gebeurd. Daarom moeten we dit goed oppakken. Daar staan we ook voor. Op basis van deze inventarisatie willen we verder gaan met het Programma Tata Steel en de uitvoeringsagenda, om met name die ZZS terug te dringen en Tata aan de

- minimalisatieverplichting te houden. We zullen ook het gesprek met het Rijk moeten aangaan om het gezondheidseffect van de cumulatie van de ZZS ook verder op te vangen. We lopen nu tegen
- 1925 de grenzen van onze bevoegdheden aan. We delen de zorgen, maar ik vind wel dat we uiteindelijk datgene moeten doen, wat we hebben afgesproken.
- Er is geconstateerd dat er kwiklozingen plaatsvinden op de riolering. Wat geconstateerd is, is tweeledig. Er is geen vergunning. De lozingen zouden op basis van berekeningen anders zijn dan de Europese normen. Door de Omgevingsdienst zijn twee opmerkingen gemaakt. Tata heeft geen
- 1930 vergunning om op het rioolstelsel te mogen lozen. Hoe komt Tata aan de berekening van de hoogte van de kwiklozing? Overigens gaat het nog steeds over een minimale waarde. Het heeft geen directe consequenties voor de gezondheid van het drinkwater. Het gaat om rioolwater, wat eerst naar de zuivering moet. Na alle controles die daarna plaatsvinden kan het eventueel geschikt zijn als drinkwater. Dat artikel heeft de Omgevingsdienst direct op de website geplaatst,
- 1935 om die zorgen ook weg te kunnen nemen. Tata refereert aan een vergunning, die in 2003 is afgegeven, en op basis waarvan Tata die lozing mag plegen. Die vergunning en bijbehorende stukken zijn bij de Omgevingsdienst aangeleverd. Die worden nu beoordeeld. Ik verwacht daarover op korte termijn duidelijkheid. Klopt dat, of klopt dat niet? In hoeverre zijn die kwiklozingen wel of niet vergund? Ik hoop u daarover snel meer informatie te kunnen geven.
- 1940 Ik zeg toe dat ik ten aanzien van kwik volgende week in de commissie al een terugkoppeling geef. Als het gaat over de totale inventarisatie van de ZZS, wil ik wachten tot we met een rapportage vanuit de Omgevingsdienst en Gedeputeerde Staten bij u komen, om een volledig beeld te kunnen geven en wat er wel en wat er niet waar is, ook van de brief en vragen die aan Tata gesteld zijn.
- 1945 De brand is een ander punt dat aan de orde kwam. Tata heeft zijn eigen bedrijfsbrandweer. Op het moment dat moet worden opgeschaald, wordt de Veiligheidsregio benaderd. De Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de communicatie over de brand, in samenspraak met Burgemeester en Wethouders. In dat proces hebben de Provincie en Gedeputeerde Staten geen rol. Dat neemt niet weg dat we ons hebben verbaasd en onze zorg hebben uitgesproken over de manier van communiceren. De Commissaris heeft dit ook bij de Veiligheidsregio aangekaart. Ik heb het in een rechtstreeks gesprek met Tata Steel zelf aan de orde gesteld, dat deze manier van communiceren anders moet worden opgepakt en dat ik ook verwacht dat daar een ander protocol voor gaat komen en niet formeel via een GRIP-systeem, wanneer er wel of niet gecommuniceerd mag worden. Op het moment dat zich een incident voordoet op het terrein waarvan we allemaal
- 1950 weten dat het invloed gaat hebben op de omgeving, in ieder geval al een schrikreactie veroorzaakt, dan moet daarover adequaat worden gecommuniceerd. Dat is op die manier opgepakt. In het proces van de crisisdienst heeft de Provincie geen actieve rol. Dat neemt niet weg dat bij het bepalen of er milieu effecten zijn bij de brand, de Omgevingsdienst geïnformeerd moet worden. Dat is misgegaan. Tata heeft pas na 56 minuten de Omgevingsdienst geïnformeerd. Ook daar heb ik de directie van Tata Steel op aangesproken. We zijn met de Omgevingsdienst aan het kijken of we daar op een andere manier kunnen handhaven. Er komt een ander protocol, zodat de Omgevingsdienst door Tata eerder geïnformeerd wordt.
- 1960

De **VOORZITTER:** Hiermee is een eind gekomen aan de eerste termijn. Dank u wel gedeputeerde

1965 Olthof. Dan gaan we eerst naar de indiener, Statenlid Kostić.

1970 Statenlid **KOSTIÇ** (PvdD): We schrikken ervan dat de gedeputeerde hier ook de urgentie niet van inziet. We kennen alle feiten. We weten dat er tijd moet worden genomen voor bepaalde zaken, maar andere zaken zijn heel urgent. Over gezondheid moet nu eenmaal zo snel mogelijk meer duidelijkheid kunnen worden gegeven. Ik verwacht dat bij de volgende commissievergadering hierover alle duidelijkheid over komt. Voor de zekerheid dien ik een motie in, die gaat over het opvolgen van de ILT-adviezen. Misschien is het overbodig. Het gaat erom dat het advies van de ILT over de jaargemiddelden tegenover de piekconcentraties ook wordt overgenomen.

1975 **Motie 45/12-04-21:**

Doorpakken met bescherming gezondheid tegen giftige emissies Tata Steel

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 12 april 2021, ter behandeling van de Actualiteit Tata Steel;

1980

Overwegende dat:

- *Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) een verzameling is van de meest gevaarlijke stoffen voormens en milieu;*
- *ZZS zeer giftig zijn bij lage concentraties, hopen op in het milieu, zijn niet of zeer moeilijk afbreekbaar, zijn kankerverwekkend, veroorzaken erfelijke schade of zijn schadelijk voor de voortplanting;*
- 1985 - *Voor deze stoffen daarom een minimalisatieplicht geldt;*
- *Elke 5 jaar moet een bedrijf als Tata Steel het bevoegd gezag een inventarisatie leveren van*
 - a) *de mate waarin emissies van ZZS naar de lucht plaatsvinden;*
 - 1990 b) *de mogelijkheden om die emissies te voorkomen, en als dat niet mogelijk is, te beperken;*
- *De deadline voor o.a. Tata Steel al op 1 januari 2021 was;*
- *De Rijksinspectie ILT de vloer aanveegt met de uitvoering van deze wettelijk verplichte rapportage door Tata Steel over zowel de uitstoot van ZZS als de maatregelen om die te minimaliseren;*
- 1995 - *De vergunningen voor Tata Steel voor ZZS-emissies nog steeds te ruim zijn en ILT daarom ook vraagt om de vergunning op ZZS-emissies aan te scherpen;*
- *ILT tevens vraagtekens stelt bij het presenteren van rekenresultaten als jaargemiddelde en adviseert GGD te vragen naar de negatieve impact van ZZS-piekconcentraties en daarna indien nodig piekconcentraties in de omgeving te laten berekenen;*
- 2000 - *De Omgevingsdienst in de krant zegt de adviezen op te gaan volgen, maar onduidelijk is welke en op welke termijn;*
- *De Randstedelijke Rekenkamer eerder constateerde dat de Omgevingsdienst VTH-taken bij Tata Steel niet snel genoeg oppakt;*
- *Het gezien de ernstige zorgen over de gezondheid van burgers van groot belang is dat de*
- 2005 *provincie dit zo spoedig mogelijk oppakt en uitvoert;*

Gehoord de discussie, spreken uit:

- *gezondheid van burgers van het grootste belang te vinden;*

2010 *Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:*

- *Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te vragen om zo snel mogelijk alle adviezen van ILT op te volgen en over de uitkomsten uitgebreid te rapporteren aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten;*
- *Daarbij dus ook het advies mee te nemen om bij de GGD te vragen naar gezondheidsrisico's bij piekconcentraties van ZZS en op basis daarvan mogelijk ook de piekconcentraties in de omgeving te laten berekenen;*

2015 *Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied te helpen de aanscherping van de vergunningen met spoed uit te voeren;*

2020 *En gaan over tot de orde van de dag. Partij voor de Dieren*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

2025 De heer **SMALING** (SP): Ik denk dat de beantwoording van de gedeputeerde is een voorzet is naar volgende week als we er in de commissie verder over kunnen praten.

Ik verbaasde me er in de eerste termijn al over dat de kwestie van jaargemiddelden tegenover piekbelasting al niet bekend is. Daar krijg ik graag nog wel een antwoord op. Ik denk dat het voor omwonenden nogal een splend punt is.

2030 Mevrouw **KONING** (CDA): We willen de gedeputeerde bedanken voor zijn beantwoording. Volgende week praten we graag in de commissie verder. Voor nu vinden we de beantwoording voldoende. We zullen de motie niet steunen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Wij zullen de motie wel steunen.

2035

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik had in eerste termijn al gezegd dat we er graag in de commissie over willen verder praten. Misschien nog een opmerking richting Statenlid Kostić. Als mensen op een andere manier invulling geven aan het oplossen van problemen wil dat niet zeggen dat het daarmee minder urgent is. De problemen

2040 zijn in dit geval heel ingewikkeld. Het moet ook snel opgelost en het is urgent, maar dat wil niet altijd zeggen dat je stantepede om een antwoord kunt vragen voor heel ingewikkelde problemen die er zijn. Ik vind het goed dat zaken worden opgepakt en dat we er volgende week in de commissie over verder spreken. De suggestie dat, op het moment dat je niet je zin krijgt, een ander het niet urgent vindt, vind ik niet terecht. Wij vinden het urgent. De gedeputeerde vindt het

2045 ook urgent. Als Staten vinden we het allemaal urgent dat hier iets mee gebeurt.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ook van onze kant dank voor de beantwoording door de gedeputeerde. Er zal volgende week in de commissie verder over worden gesproken. Ik heb nog wel een vraag. De gedeputeerde heeft het over een ander protocol, waarvan sprake zou kunnen zijn. Daaruit

2050 concludeer ik dat er dus wel al een protocol bestaat op dit moment. Is het bestaande protocol in dezen niet nageleefd?

Mevrouw **GONGGRIJP** (D66): We danken de gedeputeerde voor zijn beantwoording en kijken uit naar het debat in de commissievergadering.

2055

De heer **DESSING** (FvD): Ik heb geen concreet antwoord op mijn vraag hoe het zit met de kennis van ILT ten opzichte van de complexiteit van dit dossier en het hele systeem. Die vraag hoeft niet per se nu beantwoord te worden. Het is goed om hierover uitgebreid in de commissie te praten.

2060

De heer **KLEIN** (CU): Wij kunnen ons ook vinden in het voorstel om het te bespreken in de commissie. We willen de gedeputeerde bedanken voor zijn heldere beantwoording.

2065

De heer **ROOSEDAAL** (VVD): Ik wil de gedeputeerde ook bedanken voor de heldere beantwoording. We zien uit naar het gesprek in de commissie. Ik wil nog wel wat benadrukken ten aanzien van het kwik. We begrijpen heel goed dat de Omgevingsdienst onder een vergrootglas ligt, al jaren en dat er verwijten zijn geweest dat de Omgevingsdienst zaken te lang onder de pet heeft gehouden. Juist omdat het met kwik om een ZZS gaat die een hoop mensen kennen en waarover men zich terecht zorgen maakt over wat het voor drinkwater betekent, is het wel van belang dat als dergelijke zaken naar buiten worden gebracht in een persbericht, eerst afstemming plaatsvindt met de partij van wie de informatie werd ontvangen. Dan was dit alles niet nodig geweest en hadden we eerst de feiten op tafel gekregen. Ik wil de gedeputeerde vragen om er bij de Omgevingsdienst op aan te dringen om die zorgvuldigheid boven snelheid te blijven benadrukken. Elke partij heeft recht op hoor en wederhoor, voordat een reputatie wordt besmet. Ook burgers hebben het recht om het complete plaatje te kennen in plaats van onvolledige informatie te krijgen. Daarover maakt de VVD zich zorgen en daar wil de fractie het een volgende keer graag over hebben.

2070

2075

Mevrouw **ER** (GL): Ook wij willen de gedeputeerde bedanken voor zijn beantwoording. We gaan er graag verder op in tijdens de commissie.

2080

De **VOORZITTER**: Ik vraag de heer Olthof om te reageren in tweede termijn.

2085

2090

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik wil tegen Statenlid Kostić zeggen dat ik het jammer vind dat op de een of andere manier het verwijt wordt gedaan alsof wij de urgentie en het belang van de gezondheid niet herkennen. Dit college herkent die urgentie absoluut. We zijn elke dag bezig om ervoor te zorgen dat we op heel korte termijn, die omgeving gezonder krijgen. Als ik de gesprekken heb, ook met de bewoners van Wijk aan Zee, dan voel ik dat ook. Je voelt de noodzaak om daar op korte termijn wat aan te doen. Ik heb me aan wet- en regelgeving te houden. Dat betekent dat we gaan kijken wat de mogelijkheden zijn. Dat kunnen we waarschijnlijk niet altijd alleen. Daar hebben we ook andere partijen voor nodig, waaronder het Rijk, zowel qua regelgeving als qua financiën. Ik vind het jammer dat de indruk wordt gewekt alsof wij de noodzaak niet erkennen. Ik adviseer om de motie in te trekken of aan te houden. We gaan zeker nog over jaargemiddelden en piekbelasting praten. Door de klankbordgroep is voor het RIVM-rapport meegenomen om dat

2095 in het rapport mee te nemen. We zullen met nog praten over de resultaten van het rapport en onze bevindingen daarover. De ZZS komen daarin zeker terug.
Wat de heer Roosendaal zegt over het persbericht. Er is communicatie geweest op de website. Ik wil er graag met u over praten. Ik vind het lastig. Aan de ene kant word ik vaak aangesproken op transparantie en over wat er gebeurt. De vergunningen en brieven moeten openbaar. We hebben WOB-verzoeken. Aan de andere kant wil je het zorgvuldig doen. We hebben een brief gestuurd
2100 aan Tata Steel wat de constatering waren. ILT stuurde er een brief overheen. Er is informatie op de website geplaatst.

De **VOORZITTER**: Dan breng ik motie 45 in stemming. Het zou kunnen zijn dat Statenlid Kostic met een ordevoorstel komt.
2105 Zoals gezegd schors ik twee minuten, dan kunt u controleren of het systeem functioneert.

[Schorsing 17.08-17.10]

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan de heer Olthof
2110
Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik reageer nu niet op de overwegingen. Het gaat nu vooral om het verzoek aan het college. We hebben ILT meegenomen in de advisering. Daarop hebben we de brief gebaseerd. We zullen ILT blijven vragen om advies. Piekconcentraties van ZZS, maar ook de cumulatie daarvan zullen ongetwijfeld een plek krijgen in het rapport van het RIVM. Dat rapport
2115 is in samenspraak met GGD Amsterdam en IJmond opgesteld. Die zijn erbij betrokken. Het aanscherpen van de vergunningen is iets waar we dagelijks mee bezig zijn. Het vloeit voort uit de Uitvoeringsagenda Tata Steel en het Programma Tata Steel, waarmee we bezig zijn. Alle verzoeken kan ik volmondig met 'ja' beantwoorden. Volgende week is de definitieve uitgebreide rapportage over ZZS nog niet beschikbaar. Ik zal ervoor zorgen dat we in ieder geval
2120 volgende week het onderdeel kwik kunnen behandelen en beantwoorden.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over tot het in stemming brengen van motie 45.

Motie 45 'Doorpakken met bescherming gezondheid tegen giftige emissies Tata Steel'
2125 De stemming is geopend en wordt na een minuut gesloten.
Motie 45 wordt met 42 stemmen tegen en 10 stemmen voor verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, CU, D66, FvD, GL, JA21, PvdA en de VVD.

11. Indien aan de orde: stemming moties Vreemd aan de Orde van de Dag
2130

De **VOORZITTER**: Dan zijn we nu toegekomen aan agendapunt 11. Dat zijn de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Er is een aantal moties VOD ingediend. Die gaan we in volgorde behandelen. Dan zullen de gedeputeerden de moties toelichten. Dan schors ik de vergadering en dan kunnen we daarna in een keer alle moties in stemming brengen.
2135 Voor motie VOD 30A 'Betrek jongeren bij het organiseren van evenementen en festivals in Noord-Holland' geef ik het woord aan gedeputeerde Zaal.

2140 Gedeputeerde **ZAAL**: Ik herken zeer wat mevrouw Doevendans heeft gezegd over jongeren. Dat zij behoefte hebben aan meer perspectief. Ze gaan graag naar evenementen. Dat is de reden dat we recent de evenementenvoorwaarden hebben aangepast. We hebben extra sponsorgelden ter beschikking gesteld. Daarbij is er extra aandacht voor festivals die georganiseerd worden voor en door jongeren. Eigenlijk hebben we met die nieuwe sponsorvoorwaarden al uitvoering gegeven aan de motie. Ook aan stages is gedacht. We sponsoren bijvoorbeeld techniek events voor Mbo- en Vmbo-leerlingen, basisschoolleerlingen. We vragen ook aandacht voor stageplekken bij de 2145 evenementenorganisaties zelf. De motie is wat dat betreft overbodig.

De **VOORZITTER**: Voor motie VOD 31A 'Voorkom dwangarbeid productieketens duurzame energie' is het woord aan gedeputeerde Stigter.

2150 Gedeputeerde **STIGTER**: Ik sta sympathiek tegenover deze motie. Er mag geen enkel misverstand zijn dat er een relatie wordt gelegd tussen het opwekken van duurzame energie en dwangarbeid. Dat kan gewoon niet. Ik ben daarom bereid om dit vraagstuk aan de orde te stellen in mijn overleg met de andere provincies en het Rijk. De laatste is hierin belangrijk gezien ook de Europese aanzet die nodig is. Kijkend naar het deel van de motie dat kijkt naar de provincie als 2155 opdrachtgever, zie ik dat als ondersteuning van het Inkoopbeleid. In ons nieuwe Inkoopbeleid wordt al ingezet op het tegengaan van dwangarbeid in de keten. Dat vraagt wat het college betreft geen aanvullende actie. We hebben het in ons nieuwe Inkoopbeleid vastgesteld.

2160 De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Pels vraag ik te reageren op motie VOD 32 'Provinciale ondersteuning Namenmonument Stichting Joods Monument Zandvoort'

Gedeputeerde **PELS** : Vorig jaar is er reeds 10.000 euro toegekend aan deze stichting voor dit doel. Toen was dat in het kader van 4 en 5 mei, vanuit de portefeuille van de Commissaris. In die zin is de motie overbodig en wil ik de motie ontraden. Het gaat om een lokaal initiatief. Als 2165 we dit zouden toekennen aan Zandvoort, dan zou dat straks in andere gemeenten ook mogen, want dan moet de Provincie een dergelijke regeling voor alle gemeenten beschikbaar stellen. Dat lijkt ons niet passen bij de rol die wij innemen.

Ik kan me voorstellen dat als er in de toekomst een initiatie is, wat zich meer richt op regionale of landelijke schaal, dat we dat kunnen overwegen. Gezien onze rol wil ik deze motie ontraden.

2170 Motie VOD 33 'Scherper ethisch verantwoord inkoopbeleid'. Ook deze motie wordt ontraden. Een algemene aanscherping, waar het gaat om ethisch inkopen, is nog niet mogelijk. We hebben daarvoor nog niet de instrumenten. In de commissie hebben we ook aangegeven dat we dat in samenwerking met andere provincies zullen moeten oppakken. Ook zie ik daar een taak voor het 2175 Rijk. Misschien een idee voor de indieners dat zij via hun partijgenoten vragen om in de Tweede Kamer een motie in te dienen om decentrale overheden hierin te ondersteunen. Wij kunnen niet zo diep de keten in gaan kijken voor ethisch inkopen en die instrumenten helemaal zelf ontwikkelen. Daar hebben we steun van het Rijk bij nodig.

2180 We hebben in ons Inkoopbeleid aangegeven dat er sectoren zijn waarbij we extra moeten opletten, omdat daar het gevaar dreigt dat daar mogelijk niet ethisch gehandeld wordt in de keten. Die hebben we geïdentificeerd. We hebben aangegeven in de commissie dat we het zien als een lerend proces. Op het moment dat we een aanbesteding hebben die in die sectoren valt dan gaan we kijken hoe we zo optimaal mogelijk hoe we ethisch inkopen zo ambitieus mogelijk in gaan zetten. Omdat dit iets is wat we al gaan doen, - dat lerende proces en tegelijkertijd die
2185 aanscherping op dit moment echt nog niet mogelijk is- wordt deze motie ontraden.
Er was onduidelijkheid bij de indiener over een toezegging. Een volgende keer kunnen we dat bij de notulen afhandelen.

2190 De **VOORZITTER**: Motie VOD 34: 'Huisvesting statushouders essentieel voor inburgering'

Gedeputeerde **LOGGEN**: De onderwerpen die de motie behelst en de punten genoemd in het dictum zijn een ondersteuning van het huidige beleid. De motie kan worden omarmd.

2195 De **VOORZITTER**: Motie VOD 35 'Concept Omgevingsverordening 2.0'.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik ontraad deze motie. Er zijn diverse momenten waarop de Statenleden worden betrokken, zowel bij de Omgevingsverordening 2022 als bij de RES. Volgende week is het aan de orde in de commissie Ruimte Wonen en Klimaat. In juni wordt gesproken over de RES. Er is voldoende gelegenheid om als Statenlid aan te geven hoe ergens tegenaan wordt gekeken,
2200 voordat besluitvorming plaatsvindt. Het is logisch en gebruikelijk om eerst met een door Gedeputeerde Staten vastgesteld document naar buiten te gaan in de ontwerpfase. Daar input op te halen. Op basis van die externe input wordt het gesprek aangegaan. Op basis hiervan kunnen Provinciale Staten altijd een afgewogen oordeel vellen en eventueel een aanpassing doen.

2205 Motie VOD 36 'Wind- en geluidsschermen benutten voor zonnepanelen: Ik sta er sympathiek tegenover. Wind- en geluidsschermen bieden een grote kans voor meervoudig ruimtegebruik, waaronder de toepassing van zonnepanelen. Om die reden zijn ook de geluidsschermen, zoals we die kennen, opgenomen als zoekgebied. We zijn betrokken bij een pilot in Alkmaar om geluidsschermen te benutten. De uitkomst van die pilot is relevant voor heel Noord-Holland en
2210 mogelijk voor heel Nederland. Op basis daarvan wordt bekeken of we het nog verder gaan toepassen. Daar past deze motie prima bij. Over de voortgang van deze motie en het project in Alkmaar zal ik de Staten informeren.

Motie VOD 37 'Daken benutten voor zonnepanelen': Het zal geen geheim zijn dat ik sympathiek
2215 sta tegenover zonnepanelen op daken. Toch ontraad ik deze motie, omdat het geven van zonnepanelen in deze fase onverstandig is. De businesscases van zonnepanelen op de particuliere daken laten zien dat het met een nationale subsidieregeling rendabel is. We hebben ook geen signalen van wat nu het specifieke probleem is. Er wordt nu ingezet op het geven van informatie aan particulieren, inwoners en bedrijven en hen te adviseren hoe zij op dat punt
2220 maximaal gebruik kunnen maken van de bestaande regelingen. Die inzet zullen we continueren

en intensiveren, mede op basis van motie 42 'Economisch herstel duurzaamheidsfonds'. Die motie zullen we daarbij betrekken. Zo geformuleerd, moet ik motie 37 ontraden.

2225 De **VOORZITTER**: Dat waren de reacties vanuit het college op de ingediende moties Vreemd aan de Orde van de Dag.

2230 Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): De gedeputeerde heeft onze motie VOD toegelicht over het betrekken van jongeren. Ik heb de gedeputeerde gehoord. Ik heb haar horen zeggen dat dit al gebeurt. Het staat ook in de sponsorvoorwaarden, als het gaat om het extra geld. Ze zijn ook bezig met stageplekken en een integrale aanpak in festivals en sponsorbeleid. Omdat het een nieuwe voorwaarde is, kunnen organisaties die voor en door jongeren iets organiseren aanspraak maken op een deel van het bedrag van 400.000 euro. Vandaar dat we onze motie intrekken. We blijven graag met de gedeputeerde in gesprek. We nodigen haar graag uit om met de jongeren, die wij hebben gesproken, in gesprek te gaan.

2235 De **VOORZITTER**: Dat betekent dat motie VOD 30, zoals eerder ingediend door de PvdA, is ingetrokken.

2240 Dan gaan we de moties VOD 31 tot en met 37 in stemming brengen. Eerst geef ik u de gelegenheid om daarover met elkaar overleg te hebben. Ik schors de vergadering voor vijftien minuten.

[Schorsing van 17.32 - 17.50 uur]

2245 De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik zie dat 53 Statenleden zijn ingelogd. Dan zijn we nu toe aan het in stemming brengen van de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. Alle moties worden een voor een in stemming gebracht. Wenst iemand hoofdelijke stemming? Nee. Ik weet dat er stemverklaringen zijn.

2250 Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Ik heb een stemverklaring bij motie VOD 31. Het is goed om op alle mogelijke manieren onze afschuw te uiten over deze en andere mensenrechtenschendingen. De PvdA beperkt zich hierin ook niet tot productieketens van een enkel product. Echt effect heeft een uiting van afschuw als je alle productieketens bij inkoop betreft, zoals mijn fractiegenoot Carton in de commissie al aangaf. Dit gezegd hebbende dient de PvdA deze motie mede in.

2255 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): ik wil een stemverklaring afleggen bij motie VOD 32. Het is bijzonder spijtig dat de gedeputeerde niet op de hoogte is van de geschiedenis en de regionale meerwaarde van dit monument in Zandvoort. Blijkbaar weet de gedeputeerde niet dat Zandvoort, die ten tijde van de Tweede Wereldoorlog, net als andere kustplaatsen, deel uitmaakte van de Duitse verdedigingslinie. In de volksmond stond deze bekend als NSB-bolwerken. Over regionaal effect gesproken. Dit regionale effect was mede de oorzaak van de slachting van
2260 driehonderd Joodse inwoners van onder andere Zandvoort en Bentveld. Onze fractie zal uiteraard voor deze motie stemmen.

- 2265 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik sluit me volledig aan bij de woorden van mevrouw De Vries. Een gelijke verklaring is er van de PvdD. Dwangarbeid moet niet alleen worden tegengegaan bij productieketens voor duurzame energie, maar ook bij andere vormen van energie en niet alleen bij de Oeigoeren in Xinjiang, maar natuurlijk overal ter wereld. Dit gezegd hebben kunnen we toch mede ondertekenen, omdat we het heel belangrijk vinden.
- 2270 Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Motie VOD 33, Ethisch verantwoord inkopen, is voor ons een heel belangrijk thema. We zijn zeer blij dat het nu in het beleid staat. In de reactie op deze motie van de PvdD was voor ons de vraag: Wat maakt nu dat wij het meeste effect krijgen op dit onderwerp? Gaat het om instrument om te meten, of om de ambities die we hebben. Gezien de reactie van de gedeputeerde waarin zij zegt dat ze zo ambitieus mogelijk wil inkopen op dit thema, -en wij
- 2275 vertrouwen haar hier ook in, dat ze dit ook zo gaat doen-, willen we dan ook deze motie niet steunen. Dat is dan misschien minder sterk dan de ambities van de gedeputeerde hierin te volgen. Ondanks dat D66 een zeer groot voorstander is van ethisch verantwoord inkopen, stemt de fractie niet voor deze motie.
- 2280 De heer **KLEIN** (CU): Ik zou over motie VOD 35 een stemverklaring willen afleggen, over de Concept-Omgevingsverordening. We kunnen ons niet vinden in alle overwegingen, die worden genoemd rondom duurzame energie. We vinden het in het geval van een groot onderwerp als de nieuwe Omgevingsverordening wel goed dat die eerst door Provinciale Staten ook in concept is vastgesteld. Vandaar dat we voor de motie zullen stemmen.
- 2285
- De heer **KANIK** (D66): Ik heb twee stemverklaringen, één bij motie VOD 32 en één bij motie VOD 36. Die bij motie VOD 32 over het Joods Namenmonument is als volgt: Het is mooi dat dit soort initiatieven worden genomen. Gezien de magere belangstelling van de overheid in het verleden, voor de pijn en het verdriet die de Jodenvervolging heeft veroorzaakt en de ook vaak kille
- 2290 benadering van bepaalde teruggekeerde overlevenden maakt het mooi dat dit soort initiatieven alsnog worden genomen. Dat laat onverlet dat wij als Provincie niet elk initiatief op gemeenteniveau kunnen overpakken, dus hierbij volgen we als fractie toch het advies van het college. D66 zal tegen de motie stemmen.
- Bij motie VOD 36 vinden we het mooi dat de gedeputeerde heeft gezegd dat het college al
- 2295 initiatieven oppakt in de vorm van een pilot met geluidsschermen. Daarbij vindt de fractie van D66 de motie VOD overbodig. D66 is blij met het doel, maar overbodige moties zal de fractie niet steunen.
- De heer **CARTON** (PvdA): Een stemverklaring op motie VOD 33. In de commissievergadering
- 2300 maakte de PvdA al de opmerking dat 'een beetje ethische inkoop' niet kan. We zijn dan ook blij dat het is opgenomen en verankerd in het Inkoopbeleid. We zien net als de gedeputeerde dat de Provincie de ontwikkeling van nieuwe instrumenten niet alleen kan, maar juist in gezamenlijkheid met andere partijen. We zien ook dat de gedeputeerde al bezig is met maatwerk. Daarom stemt de PvdA-fractie tegen de motie. Wel zullen we natuurlijk tijdens commissievergaderingen blijven
- 2305 vragen naar de voortgang op dit dossier.

2310 De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik wil bij motie VOD 37 een stemverklaring afleggen. Ofschoon wij het ontzettend belangrijk vinden dat iedereen kan meedoen met de energietransitie en ook iedereen daar de voordelen van mag plukken, zal de PvdA deze motie niet steunen. Zoals de gedeputeerde al aangaf zijn er al verschillende instrumenten voor beschikbaar om dit mogelijk te maken. Onze rol ligt net op een ander vlak. Het idee van het betaalbaar houden en de voordelen bij de burgers te laten landen dat onderschrijft de PvdA van harte.

2315 De **VOORZITTER**: We gaan over tot stemming.
Er kunnen 53 stemmen worden uitgebracht.

Motie VOD 31A 'Voorkom dwangarbeid productieketens duurzame energie.
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
2320 De stem van mevrouw Vastenhouw (FvD) gaat verloren, want de stemming is gesloten, terwijl zij volgens het systeem haar stem niet had uitgebracht.
Motie VOD 31A wordt met 51 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de heer Dekker (FvD).

2325 Motie VOD 32 'Provinciale ondersteuning Namenmonument Stichting Joods Monument Zandvoort'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 32 wordt met 37 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van het CDA, D66, DENK, GL, PvdA, SP en de VVD.

2330 Motie VOD 33 'Scherper ethisch verantwoord inkoopbeleid'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 33 wordt met 39 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS/PvdO, CU, DENK, JA21, PvdD en de SP.

2335 Motie VOD 34 'Huisvesting statushouders essentieel voor inburgering'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 34 wordt met 42 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van FvD, JA21 en de PVV.

2340 Motie VOD 35 'Concept Omgevingsverordening 2.0'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 35 wordt met 32 stemmen tegen en 21 stemmen voor verworpen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, GL, PvdD, PvdA en de VVD.

2345 Motie VOD 36 'Wind- en geluidschermen benutten voor zonnepanelen'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 36 wordt met 36 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van D66, FvD, JA21 en de PVV.

2350 Motie VOD 37 'Benut daken voor zonnepanelen'
De stemming wordt geopend en na een minuut gesloten.
Motie VOD 37 wordt met 49 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS/PvdO en de SP.

2355 **12. Sluiting**

De **VOORZITTER**: Met agendapunt 12 komen we aan het einde van deze vergadering. We gaan over tot de sluiting. Dank voor uw geduld. Qua stemming hebben we een flinke slag gemaakt. Het was voor ons allemaal even wennen. Het is goed gegaan. Dat betekent dat we nu ook klaar zijn met deze vergadering en niet meer allerlei stembrieven hoeven na te sturen.

2360 De volgende Statenvergadering zal plaatsvinden op 17 mei 2021. De vergadering zal om 13.00 uur beginnen. Blijf gezond. Ik hoop u dan weer terug te zien en wellicht tussendoor bij andere gelegenheden. Dat zal vaak online zijn.

Ik dank u voor uw aandacht en sluit de vergadering.

2365 Sluiting om 18.13 uur.